

V I E N Y B Ė

1886 DEIMANTINIAI METAI 1961

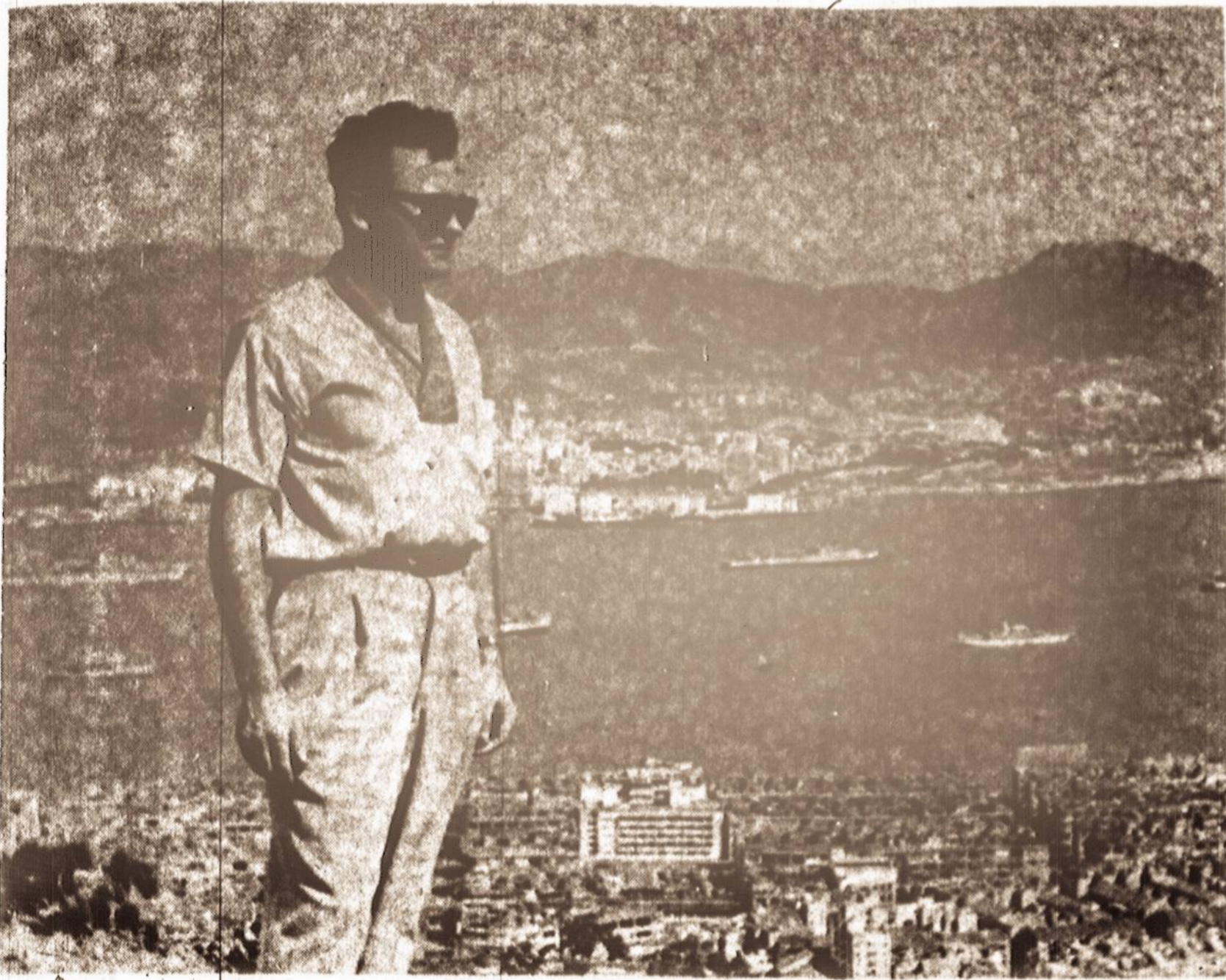
75 M. 2 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, N. Y.

1961 M. SAUSIO (JANUARY) 13 D.

Telefonas:
A P p l e g a t e 7-7257

KAINA 15 C.

"Kur tų lietuvių nėra..." Algirdas Glazė, Pietinės Kalifornijos Automobilių Klubo pareigūnas, neseniai tarnybos reikalais lankėsis Azijos kraštuose. Nuotraukoje; Algirdas atvykęs į Hong Kong, britų koloniją Kinijos pasienyje. Tolumoje dangso kalnų grandinė. Tai jau komunistinės Kinijos žemė... (Plačiau — antrame psl.)

UBAGŲ GIESMĖS IR RAUDOS

Vytautas Meskauskas

Lietuvoje buvo ubagų luomas. Už išmaldą, — pradėdant duonos pluta, baigiant keliais litais — jie savo maldomis padėdavo geradėjui suvesti gerų ir blogų darbų balansą dangiškoje buhalterijoje. Su naujausia ateivių banga šis ubagų luomas persikėlė ir į Ameriką, tačiau čia jie nesėdi bažnyčių prieangiuose ir nevaikšto po kaimus, bet ... rašo į laikraščius. Rašo ne garbindami Dievą ir prašydami Jo malonių, bet į aukštybes keldami patį geradėją. Ne už duonos pluta, bet jau už konjako stiklėlių ir keliolika dolerių. Mat, šiais laikais viskas pabrango.

Jeigu bus pelno...

Pavaišintas ubagas apie taverną nusipirkusį geradarį rašo, kad jis tą biznį pradėjo ne norėdamas pasipelnyti iš prie alkoholio palinkusių tautiečių, bet kad... pakėlus mūsų tautinę kultūrą. Girdi, jeigu bus pelno —

"iš jo bus remiamas Dainavos ansamblis, Vyrų choras Vytis, jaunųjų tautiniai ansambliai, jaunieji muzikos talentai ir kitos tautinio lietuviškojo meno apraiškos" (žiūr. Dirva š. m. 1 nr.)

Žodžiu, perimta ne taverna, bet įsteigta Lietuvos valstybinio degtinės monopolio pakaitalas.

Na, o jei žmogus pardavinėja pašto ženklus ir priima siuntinius, tai yra,

turi ką mes Lietuvoje vadindavome pašto agentūra, tai toks modernaus ubago giesmėse apdainuojamas, kaip ... "valdžios pašto vadas"!

100 dolerių Kairiui

Dėl to gal ir nereikėtų jaudintis. Kad ir nežmoniškai, bet vis kitiškai. Blogiau, kad taip įsisiūbavus, tuo pačiu tonu "apdainuojami" tokie reikalai, kuriems jis visai netinka. Taip, pavyzdžiui, DIRVOJE skaitome, kad "Baltijos Klubo nariai, neolituanai ir Tautinės Sąjungos nariai" t. y. kone keli šimtai žmonių pasiuntė "Lietuvos patriotui ir Nepriklausomybės akto signatarui, dabar senatvėje gulintiui be kojos, šimto dolerių auką." Ir ta proga atgiedamos "Kantičkos", kad "civilikai" visiškai išguro ir negalį paremti savųjų veikėjų, bet prašyti tautininkų nedrįstą, nes socialistų bosas Naujienose tautininkus dažnai fašistais išvadinėsi! Žodžiu, sprendžiant iš Dirvos atrodo, kad toji auka bus bene didžiausias tautininkų žygis, kasmet specialiu išgėrimu paminimas.

Smetona ir šv. Antanas

Čia tenka pastebėti, kad Antanas Smetona, kurio pauksmėje tautininkai išaugo, turėjo daug daugiau už juos gero skonio, nepaisant to, kad autoritarinis režimas (Nukelta į 4 psl.)

Lietuvos ubagų atgimimas ne bažnyčių prieangyje, bet... laikraščių puslapiuose. Degtinė pardavinėjama ne tam, kad pasipelnis, bet kad palaikius visas tautinio meno apraiškas. Kad pasigyrus, nesidrovima pasidžiaugti veikėjo nelaime. Iškeliamas šimto dolerių vertės nuopelnas, bet ubagai tyli apie atsiskakymą nuo tūkstantinės.

Dabar

Juozas Tysilava

Šiomis dienomis Alžerijoje įvykusį "taip" ar "ne" referendumą galima apibūdinti keliais žodžiais:

Prezidentas de Gaulle ir sukilėliai laimėjo, Prancūzija pralaimėjo...

Faktas, kad už prezidento de Gaulle politiką referendume pasisakyta daugiau kaip 72 nuošimčiais rodo — ką? Tai rodo, kad trys iš keturių balsuotojų pasisakė už de Gaulle politiką — leisti Alžerijai pasirinkti savo likimą tarp autonomijos ir nepriklausomybės.

Būtų neišmintinga manyti, kad Alžerijos musulmonai sustotų pusiaukely — tenkintųsi autonomija, kada kitos prancūzų kolonijos Afrikoje jau yra nepriklausomos valstybės.

Tolimesnių derybų eigoje tegali būti prancūzų, italų ir kitų kolonistų likimo klausimas Alžerijoje. Bet ir tai... Ką reiškia vienas milijonas europiečių prieš daugiau kaip 10 milijonų musulmonų?

Žodžiu, Prancūzijos imperija, kuri faktiškai nesiderino su pačių prancūzų skelbiamais laisvės ir žmūniškumo principais nuo pat pirmosios jų respublikos įsikūrimo, baigia savo dienas.

Šį mėnesį sueina 37 metai, kai lietuviai Klaipėdos krašte šoko į akį vokietininkams ir prancūzams, žūt būt, norėjusiems tą kraštą paversti "laisva valstybe". Klaipėdos kraštas tada buvo virtęs intrigų mazgu prieš pačią Lietuvos respubliką, dėl kurios tebevarvino seilę Lenkijos ponai.

Laimel, tas mazgas Klaipėdos krašte buvo laiku nupiautas, nes savo istorinį uždavinį sėkmingai išsprendė Jonas Budrys, dabartinis Lietuvos generalinis konsulas New Yorke.

Deja, tas įvykis dar kartą išryškino vieną nemalonią teisybę, būtent: ką kareivis laimi su šautuvu, tai diplomatas pralaimi su plunksna...

Pasirašydama vadinamą Klaipėdos konvenciją, Lietuvos respublika užsinėrė ant kaklo kartuvių kilpą.

Reikia pripažinti, kad Martynas Jankus iš Bitėnų, Šilutės suvažiavime šaukte šaukęs, kad "Klaipėdos kraštas Lietuvos respublikoje turi būti nei daugiau nei mažiau kaip Šiaulių apskritis", turėjo daugiau politinės nuovokos, negu Ernestas Galvanauskas iš Vabalninko.

"Ką nori iš kalnų inžinieriaus", sakydavo Ladas Natkevičius iš Balsupių.

O tuo tarpu M. Brakas LIETUVOS PAJŪRYJE rašo: "Turim pasiskelbti, kad esame... senųjų prūsų palikuonys ir kad ne kas kitas, o tik mes esame teisėti Mažosios Lietuvos gyventojų iš senų senovės sūnūs ir (Nukelta į 4 psl.)

Jieva Rockefellerienė žiūri kaip Salvador Dali, žinomas dailininkas surrealistas, "ušą riečia" viename New Yorke bankete, kurio pelnas skiriamas nuo komunizmo nukentėjusiems rusams.

Lietuviai Kalifornijoje

Vladas Bakūnas

San Diego, Calif. — Sausio 8 d. San Diego mieste įvyko Lietuvių klubo susirinkimas, kuriame dalyvavo apie 30 narių, ir du vienybiečiai — Ch. Lukšis ir Vl. Bakūnas — svečiai iš Los Angeles. Naudodamasis Lukšio paslaugumu ir jo pūkiu automobilu, buvau numatęs tą dieną aplankyti kai kuriuos senus vienybiečius San Diego apylinkėse. Kai per puikias Pacifiko pakrančių apylinkes, Lukšui bevairuojant, net dar akstų rytą atsidiūrėme San Diego pajūriuose — ten buvo toks "dieviškas" oras, kad tikrai, anot Lukšio, jautėmės kaip "rojais kampelyje". Bet apie šią kelionę ir Lietuvos San Diego apylinkėse ir pačiame mieste — kitame Vlenybės nr. Dabar, paskubomis, tik trumpai, norėjau pastebėti apie San Diego Lietuvių klubo įvykusį susirinkimą, apie kurį sužinojome, kai nuvykome pas vieną seniausių San Diego lietuvių gyventoją, vieną to klubo steigėjų — Praną Raškinį, kuris su žmona vykdamas į tą susirinkimą ten užkvietė ir mudu su Lukšiu.

Susirinkimui pirmininkavo klubo pirmininkė P. Zounes (Lietuviškai būtų Zaunienė), o šalė jos, prie prezidiumo stalo vietos buvo užėmusi visa valdyba, kurią, charakteringa, sudaro vienos moterys: vicepirm. H. Šaulys (Šaulytė), sekr. J. Sruoginis (Sruoginienė), išdininė Z. Kazlauskaitė, finansų sekr. A. Williams (Wilamienė). Susirinkimas buvo vedamas vien anglų kalba, šalėje — tik Amerikos vėliava. Bet susirinkimo svarstyti reikalaujanti patriotiškai lietuviški: Vasario 16 minėjimas, ALTAI aukų skyrimas, klubo didesnės "Lietuviškos reklamos" klausimas ir kt. Kai dėl tos "reklamos", tai tikrai įdomu, net kreiptinas dėmesys į tai ir kitų organizacijų. Žiūrėkite, lietuviškai jau nebesusikalbančių Lietuvių klubas nutaria, kad klubo pirmininkės privatus telefonas bendroje San Diego telefono abonentų knygoje būtų įrašytas LIETUVIŲ KLUBO vardu (Lithuanian Club), kad tuo būdu ir kiti matytų, kad čia yra gyvenama lietuvių, kad jie turi klubą, o be to, tai pastarnautų ir kitiems lietuviams — naujai į čia atsikeliantiems — susižinoti su pačiu klubu ir jo nariais. Geresnės ir praktiškesnio pasiūlymo mūsų organizaciniame susižinojime vargiai ar galime laukti.

Mūsų foto-reporteris L. Briedis yra labai skubus su nuotraukomis iš lietuviško gyvenimo — kai jis fotografuoja kitus. Bet kai jį fotografuoja kiti — tai tokia nuotrauka mus pasiekia... už pusės metų. Čia jį matome viename pobūvyje praėjusią vasarą, kai Los Angeles viešėjo prof. Vac. Biržiška (kairėje). Viduryje kun. dr. A. Bučmys ir dešinėje — L. Briedis.

LIETUVIŲ VADOVAUJAMA IŠTEIGTA 1924 M.

Schuyler Savings & Loan

ASSOCIATION OF KEARNY, NEW JERSEY

Nuo 1960 m. liepos 1 d. už sutaupas moka

4%

Be to, duoda pašokas namams, išrašo pašto perlaidas (money order), taupo pinigus kalėdų šventėms (x-mas Club), skolina pinigus taupytojams, priima mokesčių už elektrą ir gazą.

Federal Savings and Loan Corporation narys
Julius Paknis, Prezidentas Petras Velevas, Sekretorius Juozas Belza, izdininikas

Iškirk šią atkarpą ir siusk

SCHUYLER SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
24 Davis Ave., Kearny, N. J.

Los Angeles, Calif. — Lietuvių šv. Kazimiero parapijos vadovybė savo leidžiamame biuletenyje Lietuvių Žinios paskelbė gana įdomių duomenų iš praėjusių (1960) metų parapijos gyvenimo. Būtent skelbiama, kad tais metais, taigi pernai, parapijai priklausė 850 šeimų, kurių tarpe buvo tik 71 šeima nelietuvių. Krikštų buvę 29, jungtinių 6, laidotuvių 12. Piniginė atskaitomybė atrodo šitaip: pajamų turėta 94,669,85 dol., išlaidų — 93,667,15 dol. Vadinasi, biudžetas subalansuotas su pertekliu... Gruodžio 31 d. parapija turėjo skolos 128,500,00 dolerių. Kaip matosi, parapiją "sutoritorinus", jokios svetimaučių "infiltracijos" iki šiol nesimato ir ta aplinkybė iki šiol neparodė jokios įtakos lietuviškam parapijos charakteriui.

Imant statistikos vidurkį — šeimą skaitant iš 3 asmenų — čia paskelbtą parapijos statistiką reikėtų laikyti pačia tiksliausia nustatant lietuvių skaičių Los Angeles mieste ir artimesnėse apylinkėse. Tas skaičius 1961 m. sausio 1 d. būtų 2,500.

Sausio 14 d. Los Angeles lietuvių namuose rengiamas Klaipėdos krašto sukilimo, 1923 m. sausio 15 d., minėjimas. Esant čia arti 30-ties įvairių organizacijų ir nei vienai neišsijudinus paminėti tokią svarbią sukaktį — to darbo pasiėmė trys privatus asmenys: Algirdas Glažis, Vladas Bakūnas ir Kostas Liaudanskas. Nežinia — ar čia reikėtų juoktis ar verkinti...

Vyčių kuopos valdyba

Lietuvos Vyčių 133 kuopos nominacinis komitetas, kuriam vadovavo kuopos narė Alice Dotts, parinko šios sudėties kuopos valdyba 1961 metams: pirm. Tom Yakutis, vicepirm. Ann Laurinaitis, vicepirm. Ed Bartkus, sekretorė Carol Dombrosky, kasininė ir fin. sekr. Loreta Papsys.

Alice Dotts

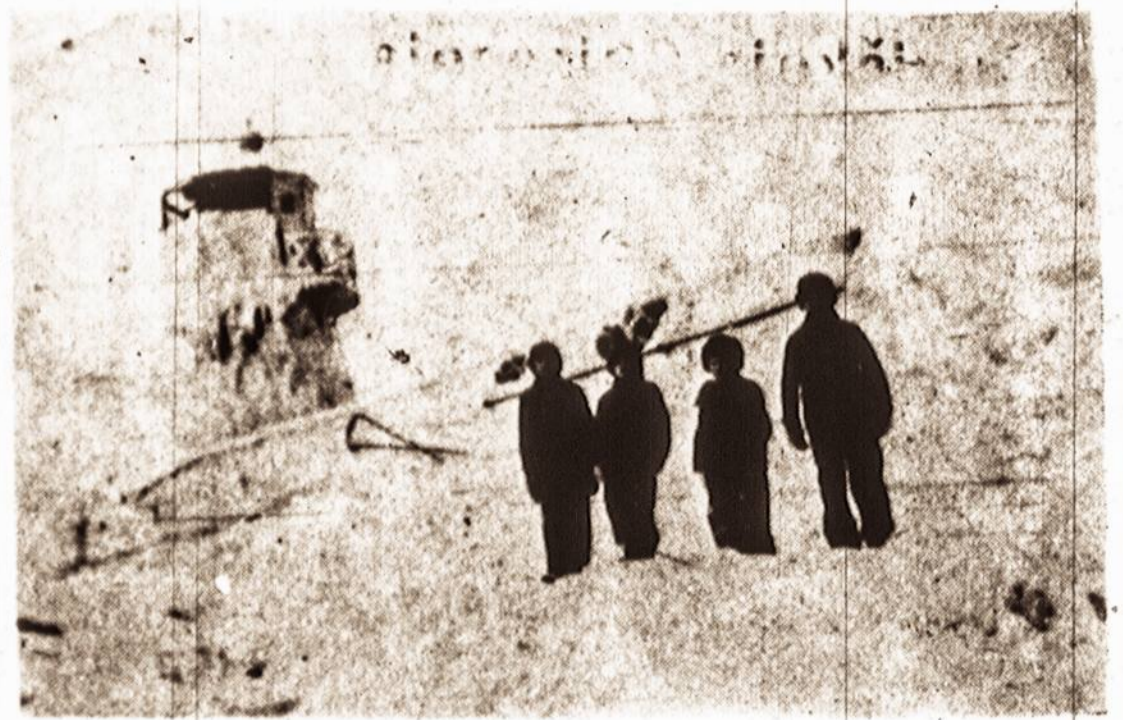
Neseniai keliuose lietuvių laikraščiuose įdėtoje žinutėje iš Los Angeles buvo pažymėta, kad Alice Dotts esanti amerikietė, pramokusi lietuviškai. Tikrumoje, Alice Dotts yra lietuvaitė, kilusi iš New Yorko valstybės. Los Angeles mieste dirba vienoje filmų įstaigoje kaip tarnautojų ir darbininkų sandymo vadovė. Alice Dotts priklauso Lietuvos Vyčių kuopai, šv. Kazimiero parapijos chorui ir aktyviai reikiški vietos lietuvių republikonų veikloje. Be to, Alice Dotts lietuviams yra pažįstama kaip pianistė ir akomponiatorė.

Grožio salonas

Ona Laurinaitytė (Ann Laurinaitis), Lietuvos Vyčių 133 kuopos pirmininkė, turėjusi grožio saloną Biltmore viešbutyje, neseniai persikėlė į Gaylord viešbučio grožio saloną, 3355 Wilshire Boulevard.

Šiuo metu Kalifornijos Lietuvių Bendruomenės Centras turi daugiau kaip 200 akcininkų, pirkusių nuo vienos iki dvidešimtųjų akcijų. Vienos akcijos kaina 25 dol. Visi Los Angeles apylinkės lietuviški kviečiami pirkti bent pavieną akciją. Tuo reikalu reikia kreiptis į direktorių tarybos pirm. J. Uždavinį (LU, 9-1167), vicepirm. A. Skirių (NO, 4-2919), cc.

Roma Mastienė, žinoma solistė, vasario 1 d. dainuos Miami Beach, Floridoje. Koncertas įvyks Hollywood Beach viešbučio salėje.

Prie Klaipėdos švyturio, sausio mėn. pradžioje 1939 m. stovi keturi klaipėdiškiai lietuviukai: Vytautas, Algirdas, Jurgis ir Arvydas Glažiai. Jie visi dabar gyvena Los Angeles mieste. Algirdas skaitys paskaitą lietuvių namuose, sausio 14, apie Klaipėdos kraštą — minint sukilimo sukaktį.

LIETUVIŠKI FILMAI BALTIMORĖJE

Sekmadienį, sausio 15, 6 val. vak., Lietuvos svetainėje bus parodyti P. Jasiukonio paruošti du dokumentiniai filmai: "Lietuva — Europos nugalėtoja" ir "Tremties mokykla". Matysime nuotraukas iš buv. neprik. Lietuvos, kai buvo didelis susidomėjimas sportu, ypač krepšiniu — Lietuva antrą kartą tampa Europos krepšinio meistrė, o kita juosta atskleis vaizdus iš Vasario 16 Gimnazijos gyvenimo.

Abi vaizdų juostos yra garšinės, su įkalbėtais paaiškinimais; įpinta Br. Jonušo lietuviškų maršų muzika ir mokinių choras. Bus girdimi a. a. vysk. V. Padolskis, menys.

Rengia A. L. Tautinės Sąjungos Baltimorės skyrius. J. G.

RŪTOS ANSAMBLIO KONCERTAS

Elizabeth, N. J. — Šią progą norime priminti ir kitų kolonijū lietuviams, kad Rūtos ansamblio rengiamas koncertas, įvyks sausio 28 d., (šeštadienį) 7 val. vak., Lietuvos Laisvės salėje, 269 Second St., Elizabeth, N. J. Programoje Rūtos ansamblis su solistu Liudu Stuku, dirguojant muz. Alg. Kačanauskui.

Šio koncerto dalyviams, rūtiečiai padainuos naujų ir nuotaičių lietuviškų dainelių, kurias Rūtos ansamblis netrukus įdainuos į ilgo grojimo plokšteles.

Ansamblio vadovybė maloniai kviečia visuomenį gausiu atsilankymu paremti šį koncertą. Po programos bus šokiai ir bufetas.

O. SKURVYDIENĖ

JOHN BALTAUONIS
FRANKFORD AVENUE

Cafe

1700 Frankford Avenue
Philadelphia, Pa.

Naujais Marlboro Co. išleistas Lionės Juodytės plokštelių albumas "My Lithuanian Memories"

(MANO LIETUVOS PRISIMINIMAI)

Albumo kaina: \$4.98. Christmas Carols plokštelė angliškai 98 centai. Galima gauti šiose vietose:
J. GINKUS, 495 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.
ELITE MUSIC SHOP, 701 Manhattan Ave. Brooklyn 6
J. STUKAS, 1264 White St., Hillside, N. J.
ALEX MATHEWS, 256 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y.
DAUGIAU PERKANT DUODAMA NUOLAIDA

1860 ŠVENČIAME ŠIMTAMETINĮ JUBILJŲ 1960

PASKUTINIŲ NUTARIMU
IŠMOKAMI DIVIDENDAI **3 3/4** % I, METUS

Dividendai apskaičiuojami metų ketvirčiais dviems metams ar daugiau (3 1/2 % reguliaraus plus 1/2 % specialaus).

3 1/2 % per metus *Reguliarus metu ketvirčio dividendas*

Nuo DEPOZITO DIFNOS
Apskaičiuojama METŲ KETVIRČIAIS

Užikite, rašykite ar telefonuokite bet kuriam mūsų skyriui

THE KINGS COUNTY SAVINGS BANK

A MUTUAL BANK

"...kur jūsu pinigai tarnauja tik JUMS!"
BROOKLYN, NEW YORK

Eastern Parkway Office: 539 Eastern Parkway at Nostrand Ave. Nuo pirm. iki penktadienio 9 v. r. - 3 v. p. p. Pirm. vak. nuo 5 - 8 v. v. PRresident 3-7000

Broadway Office: 135 Broadway at Bedford Avenue. Nuo antrad. iki penkt. 9 v. r. - 3 v. p. p. Pirm. nuo 9 v. r. - 7 v. v. STagg 2-6676

Member Federal Deposit Insurance Corporation

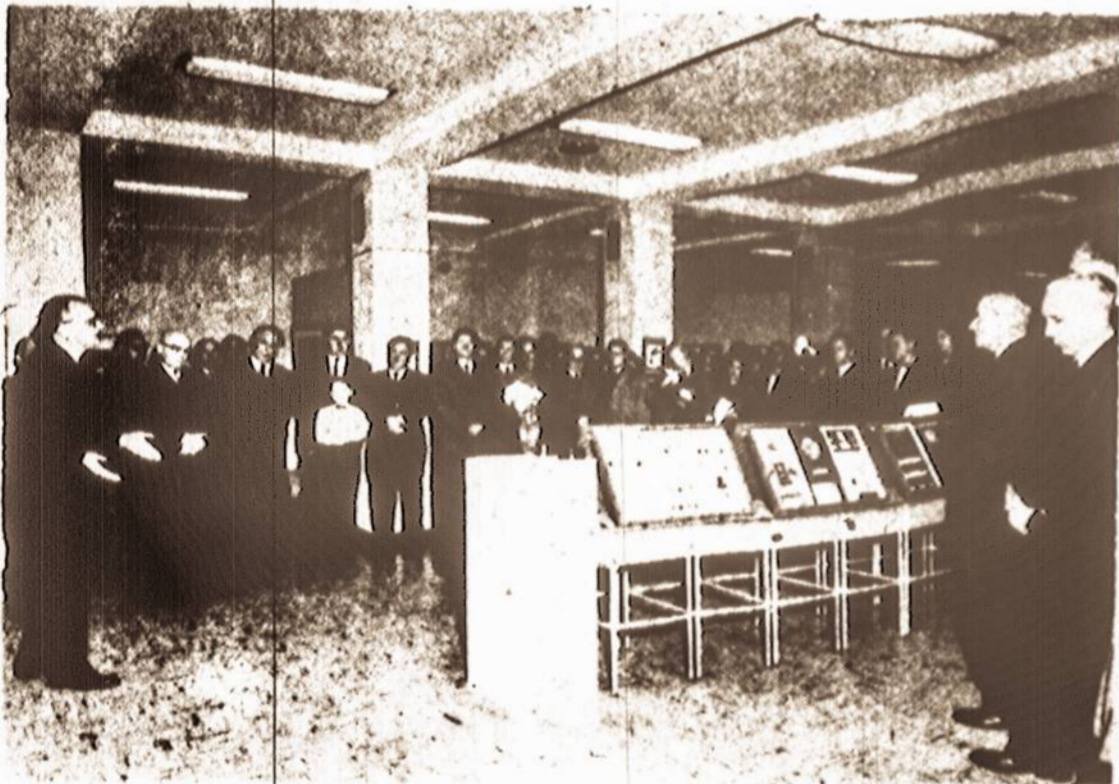
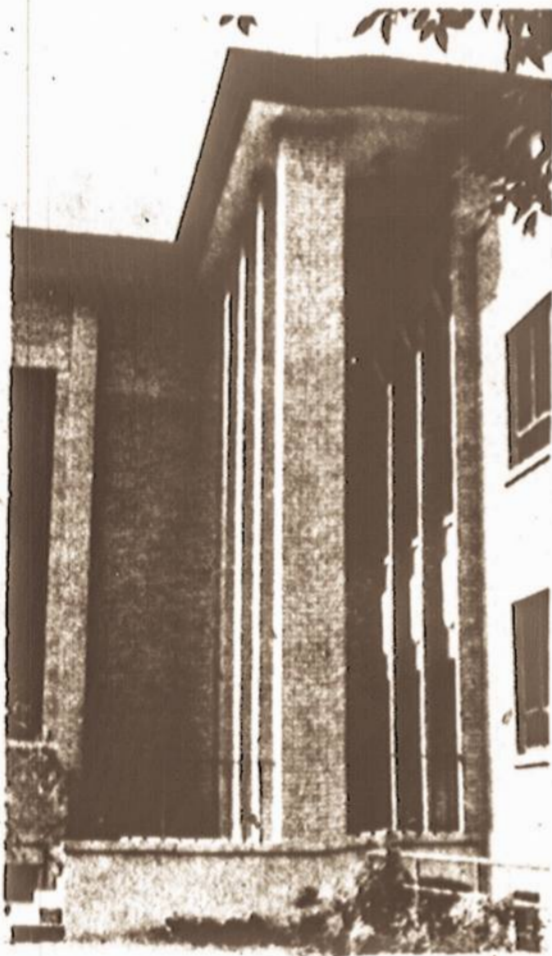
Lietuviškoje Chicagoje

Neseniai sukako trys metai, kai Chicagoje (Jėzuitų namuose) atidaryta Čiurlionio galerija, kurioje, anot dail. Z. Kolbos, surinkta 10,000 dolerių vertės meno kūrinių nepriklausomai Lietuvai. Nuotraukoje — pirmoji Čiurlionio galerijos valdyba: J. Mulokas, P. Gaučys, A. Kutkus, A. Nakas ir Z. Kolba. Dabartinis Čiurlionio galerijos pirmininkas yra rašytojas P. Gaučys (viduryje) vienybės bendradarbis.

Dešinėje: Jaunimo Centras, kuriame atidaryta Čiurlionio galerija.

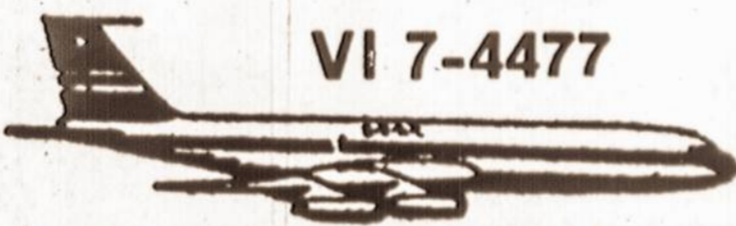
Apačioje: A. L. Inžinierių ir Architektų Sąjungos planų paroda praeitais metais.

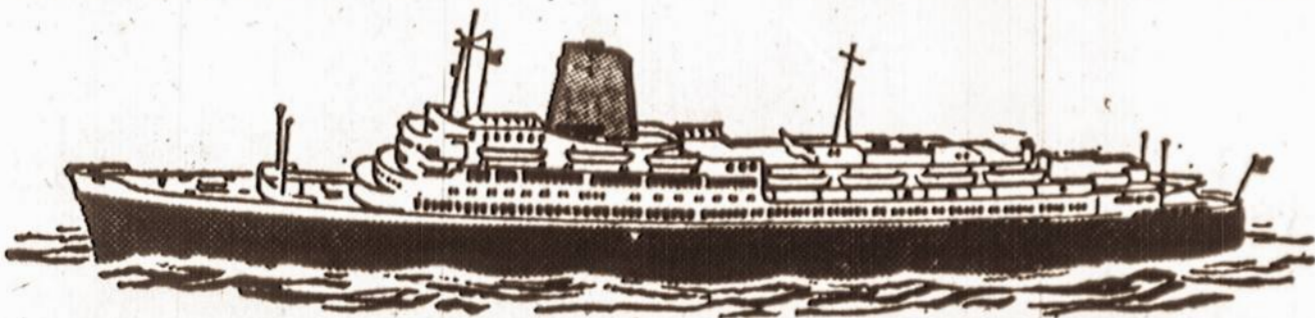
Joseph Andrusis TRAVEL BUREAU

87-09 Jamaica Avenue
Woodhaven, 21, N. Y.

Telefonas
VI 7-4477

BILIETAI PARDUODAMI
visomis susisiekimo priemonėmis
į visas pasaulio vietas

PERKANT - PARDUODANT NAMUS AR IŠNUOMOJANT BUTUS, APDRAUDOS,
federalinių ir valstybių (Income Tax) užpildymu, pirkimui piniginių perlaidų
(Money Orders) ir įvairiausių kitais reikalais, kreipkitės

HAVEN REALTY & INSURANCE

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y. TEL. VIRGINIA 7-4477
Kasdien nuo 9 val. r. iki 9 v. v. Sekm. nuo 1 v. p. iki 5 v. v.

LIETUVIŠKAS LAIKRAŠTIS LENKIJOJE

Praeitų metų pabaigoje Lietuvių Visuomenės Draugija Seinuose išleido vienkartinį laikraštį AUSRA. Šiais metais jis manoma leisti reguliariai kas mėnuo. Laikraščio paskirtis — jungti Lenkijoje gyvenančius lietuvius, jų draugijas, mokyklas ir t. t.

Aušra praneša, kad šiuo metu Lenkijoje esą septyni lietuvų saviveiklos kolektyvai, kurie dažnai koncertuoja. Neseniai Punsko lietuvių dainų ir šokių ansamblis koncertavo net Varšuvoje, organizuojami ir sporto rateliai. Veikia aštuonios mokyklos su dėstomąja lietuvių kalba, jų tarpe viena vidurinė bendrojo lavinimo mokykla Punske. Dvylikoje mokyklų dėstoma lietuvių kalba. Punske ir Pristavonyse veikia dvi lietuviškos specialios mokyklos. Rengiami pradžios mokyklos kursai suaugusiems. Be to, Lenkijoje yra 27 lietuviškos bibliotekos.

Be to, Aušra praneša, kad nuo 1945 metų iki dabar Lenkijoje esą išleista lenkų kalba V. Mykoliaičio-Putino "Altoriau šeš-

liai", J. Biliūno, P. Cvirkos, J. Baltušio, Alf. Bieliausko ir kitų Lietuvos rašytojų rinktiniai raštai.

Lietuvių Visuomenės Kultūros Draugija, kuri leidžia šį laikraštį, pernai metais savo būstinę perkėlė iš Punsko į Seinus, kur, atrodo, sudaromas Lenkijos lietuvių kultūrinio veikimo centras.

Vilniaus komunistų spauda, rašydama apie naujo lietuviško laikraščio pasirodymą Lenkijoje, sako, kad "tai dar vienas broliškos tautų draugystės pavyzdys."

HARTFORDO LIETUVIAI

Naujieji Metai. Čikagiečių koncertas. Nenortų pagerbimas.

Hartfordiečiai palydėjo senuosius ir sutiko naujuosius metus iškilmingai su šauniais banketais ir šokiais, taip pat. Nenortų vedybinio gyvenimo 25 metų sukakties minėjimu.

Abu Nenortai buvo veiklus ir Lietuvoje. Nenortienė, buvusi Matulaitytė, mokytojaavo prieš ištekėdama už karininko Nenorto, kuris vėliau buvo Marijampolės burmistras. Daug vargo išgyvenusi tremtyje, Nenortu šeima pagaliau pasiekė Hartfordą ir čia įsijungė į liet. kultūrinį bei organizacinį veikimą. Nenortai šia proga buvo pagerbti ir gausiai apdovanoti. Svečių buvo net iš Bostono, New Yorko ir Philadelphijos.

Sausio 7 d. čia įvyko nepaprastai gražus koncertas, kurį surengė liet. radijo valandėlės vedėjai, J. Petkaitis ir Alg. Dragūnevičius, pasikviesdami iš Chicago solistus, Stasį Barą, D. Stankaitytę ir J. Vaznelį. Tai buvo nepaprasta staigmena vietos ir apylinkės lietuviams meno mėgėjams.

Koncertas paliko įspūdingus prisiminimus visiems, nes repertuaras, kaip ir patys artistai, buvo tikrai geri. Vietos lietuviai, nuo Clevelando Čiurlioniečių atsilankymo, tokio koncerto Hartforde neturėjo. Garbė liet. radijo valandėlės "Tėvynės Garsai" vedėjams ir padėka Chicago artistams už šį koncertą.

Solistas St. Baras, stiprus dramatiško talento tenoras, drįstu sakyti, yra pasiekęs Lietuvoje išgarsėjusio Kipro Petrausko lygį.

Pirmą kartą man teko girdėti D. Stankaitytę ir J. Vaznelį. Esu sužavėtas jų talentas. Stankaitytė pajėgi solistė (soprano), taip pat J. Vaznelis. Abu publiką žavėjo. Žodžiu, Chicago artistai susilaukė gausių ovacijų, pakartotinai buvo kviečiami į sceną po kiekvieno jų dainavimo.

Repertuaras buvo įvairus. Pirmoji koncerto dalis buvo sudaryta iš St. Šimkaus, Kačanausko, K. V. Banaičio, A. Račiaus, V. Jokubėno ir A. Vanagaičio rinktinių kompozicijų. Programa baigėsi įvairių operų arijomis. Su ovacijomis ir atsistojimu, publika palydėjo artistus nuo scenos. Solistams akomponavo Anne Hougen, čikagietė. Žmonių buvo apie 400.

Eidamas iš auditorijos galvojau: jei šie artistai būtų dainavę salėje turinčioje akustikos įrengimą, dvigubai būtų mus susilavėję savo talentais, mažiau jiems būtų reikėję stengtis savo balsais pasiekti kitą galą auditorijos. Be to, mano kolega pareiškė: "Tokius koncertus tegali surengti Vienybės Tysliavienė." Aš sutikau su jo nuomone.

— VMK

LAIMUTĖ KRISCIŪNAITĖ prieš pat Naujus Metus atvyko iš Lietuvos pas tėvus, gyvenančius Philadelphijoje. Tėvai, bėgdami į vakarus, ją buvo palikę senelės globoje.

1941 1961

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ"
RADIO VALANDA

GYVUOJA
JAU 20 METŲ
ŠEŠTADIENIAIS
NUO 5:00 IKI 6:00 N
VAL. VAK.
IŠ NEI YORKO STOTIES
WED
1330 KIL - 97.9 M. 9-FM

DIREKTORIUS
JOKUBAS J. STUKAS
1264 WHITE ST. HILLSIDE, N. J.
TEL. WAVERLY 6-3325

VIENYBĖ

1886 DEIMANTINIAI METAI 1961

192 Highland Boulevard, Brooklyn 7, N. Y.
Telefonas: APllegat 7-7257

Dabar

(Atkelta iš 1 psl.)

Jų tėviškės teisėti šeimnininkai... Šitokia laikysena nepatinka ir kaip kuriems Didž. Lietuvos lietuviams, apsisėmėms nekantrybe, kad mes dingtume, kaip savo kilmes lietuviai ir be pėdsakų įsijungtume į bendrą lietuvių tautos kūną.

Neįvardindamas nė vieno tų "nekantrybe apsisėmę" Didžiosios Lietuvos lietuvių, M. Brakas kalba apie savo tėviškės gyventojų teises, į kurias nei žemaičiai su džūkiais, nei kapsal su zanavykais niekad nesikišino.

Jei kas iš tų "didžlietuvių" dabar, eidamas per daržą, šaltū pučia, tai tik dėl to, kad jis savo laiku turėjo nelaimės srėbėti karštą Klaipėdos krašto autonomijos kopsių sriubą...

Kai dėl Lietuvos, tai, man rodos, ji neturėtų būti nei didžioji, nei mažoji, o tik nepriklausoma.

Didžioji Lietuva ir... Didžioji Britanija — du grybai barščiuose.

☆

Gudai, kurie dabar Lietuvoje vadinami "baltarusais", pasirodo, taip pat nepatenkinti tuo pavadinimu.

Štai Amerikoje (Amsterdam, N. Y.) leidžiamas "Vilika — Litoški (Bielaruski) dvumiesiačnik" SIAUBIT

(Sėjėjas) straipsnyje MY J LIETUVISY rašo:

"Heta praūda, što slova 'bielarus' u litoškich chronikach nie spatykalasia; jano novaje nia tolki dla lietuisau, ale novaje j dla samich bielarusau."

Beje, gudų Sėjėjas rašo, kad "niekatoryja lietuviskija pravadyrj" esą nepatenkinti, "što naša mova niepadobnaja da jichnaj movy". Bet, girdi, "na hetaj samaj movie Vilikija kniazj litošskija havaryli..."

Havaryli, tai havaryli, bet kad gudų kalba būtų buvusi gimtoji kalba "Mendaūha, Hedymina, Alherda, Jagajly, Vitaūta i inš", tai mes, "lietuviski pravadyriai", ne tikime.

Žodžiu, nėra ko nusiminti — mes taip pat turime savo satelitus. Net ir valstybinis herbas kaip mūsų, tik toks skirtumas, kad raitelis joja į priešingą pusę ir, žinoma, kardu užsimojęs į tą pačią pusę...

Ubagų giesmės ir raudos

(Atkelta iš 1 psl.)

paprastai sutampa su asmens kultu. Taip, pavyzdžiui, valdininkams jam nupirkus ūkį, Svietimo ministerija pastatydino tame valsčiuje mokyklą, o Vidaus Reikalų Ministerija iš kaž kokių slaptų sumų paskyrė lėšų bažnyčios remontui, įskaitant ir pagražinimą — freską, vaizduojančią... šv. Antaną. Prezidentas pamatęs tokią freską, pasišaukė ją padariusį dail. A. Valešką ir paprašė ją pakeisti kita. Girdi, bažnyčia yra skirta šv. Trejybei ir nėra čia ko kišti šv. Antano, kiek kaštuos jis pats sumokėjęs... Deja, dabar nėra kam sudrausti ubagus savo apdainuoti samdančių palikuonių.

Kultūros reikalai

Ubagai turi apgiedoti ne tik smulkias auksas, bet jiems pavedami nušviesti ir kultūros reikalai. Taip, pavyzdžiui, DRAUGE — neseniai pasirodė vieno operos fondo komiteto posėdžio aprašymas, kuriame visuomenė yra palformuojama, kad tarp "operos autorius... ir komiteto yra išvėlę kažkokie pašaliniai šešėliai. Pirmiau niekas (opera) nesirūpino, bet kai susidarė tuo reikalu rūpintis specialus komitetas, atrodo, atsirado nemažai geradarių ir iš šalies su įvairiais patarimais..." Po tokių užuominų skelbiama, kad komiteto pirmininkė savo kelionės išlaidas pas autorių New Yorkan paaukoja kaip auką komitetui!

Žygis, aišku, vertas pagyrimo, bet tokiu atveju nedera nutylėti, kad pirmininkė kompozitoriui buvo nuvežusi tūkstanties dolerių čekį, tačiau jis atsisakė jį priimti, motyvuodamas tuo, kad pinigai buvo surinkti ne jam asmeniškai, bet jo kūriniui išleisti, todėl, nepaisant savo apgalvėtinės medžiaginės būklės, jis negalys naudotis tais pinigais. Apie tai ubagai tyli nėra kam juos pavaišinti.

Kenksmingas aprašymas

Iš viso, niekas negalėjo tiek pakenkti visam reikalui, kaip toks aprašymas, iš kurio išėjo, kad kompozitorius yra pakliuvęs į blogą įtaką. Iš tikro, chorai ir solistai labai skundžiasi lietuviškų kūrinių stoka ir norėtų savo turimą repertuarą praturtinti ir ištraukom iš tos operos. Bet kompozitorius, atrodo, yra tos nuomonės, kad operą reikia vertinti kaip vieną. Pažiūra, su kuria sunku susitikti, nepaisant didžiulio lietuviško repertuaro trūkumo įvairiems parengimams. Kiekvieni atveju, su ja reikia skaitytis. Diskusijos spaudoje nieko nepadės. Be to tą operą, kaip įnašą į lietuvių muzikos lobyną, gali įvertinti tik kitas toks lietuviškos muzikos autoritetas kaip pats autorius, o tokių kaip ir nėra.

Girdvainis pas popiežių

Popiežius Jonas XXIII priėmė Lietuvos ministerį S. Girdvainį bendroje akredituotų prie Šv. Sosto diplomatinių misijų šefų audiencijoje, kurioje dipl. korpuso dekanas Austrijos ambasadorius pateikė popiežium naujųjų metų sveikinimo adresą.

Kalėdų švenčių proga popiežius atsiuntė min. Girdvainiui Apaštališkąjį palaiminimą ir dovaną, du — auksu ir sidabru — medalius, iškaltus Pontifikato metams paminėti.

Končius tarėsi Balfio reikalais

Balfio pirmininkas kan. dr. J. Končius paskutiniu metu turėjo visą eilę svarbių pasitarimų ir posėdžių Balfio ir CARE reikalais.

Sausio 5 d. dalyvavo Filipinų ambasadoriaus Jungtinėms Tautoms oficialiame priėmime. Sausio 9 — 12 Washingtonė tarėsi su JAV valdžios pareigūnais šalpos — emigracijos reikalais, kaip Balfio pirmininkas ir kaip CARE Centro Valdybos vicepirmininkas.

Baigęs konferencijas Washingtonė kan. dr. J. Končius išvyko ketul savaičių poilsio, nes gydytojai jam tai primygtinai patarė.

Ciurlionio pavyzdys

Tenka prisiminti ir faktą bendralaikiams dažnai labai sunku įvertinti savo laikų meno kūrėjus. Pilnoje didybėje pasirodyti jiems lemta daug vėliau, amžių bėgyje. Čia veikia jau Jėzui Kristui pritaikintas principas, kad savo kaime pranašu nebūsi ir kiti momentai, kuriems išdėstyti čia nėra vietos. Užtenka tik paminėti dabar mūsų visų garbinamo M. K. Čiurlionio pavyzdį. Jį patalpinus psichiatrinėje ligoninėje, juo rūpinosi ne koks lietuviškas komitetas, bet po 100 rublių mėnesį mokėjo dailininko asmeniškai visai nepažinojęs kunigaikštis Liubomirskis, apie tai visai nesiskelbdamas lietuviškuose laikraščiuose!

Uzmirštas V. Kudirka...

Ką kalbėti apie menininkų įvertinimą, jei negalime tinkamai įvertinti ir savo bendralaikius visuomenės veikėjus. Juk kai veterinarus E. Noveičius pasiryžo pastatyti Vincui Kudirkai nulaužto ažuolo pavidalo paminklą su iškalta mūsų himno eilute "Lietuva tėvynė mūsų", niekas tiksliai negalėjo pasakyti, kur yra V. Kudirkos kapas. Paminklą statęs Vilniaus lenkas inž. Sokolovskis turėjo atkasti keletą kapų, kad tikrai nustatytų, kuris yra Kudirkos. Dėl to Sokolovskis net būvęs suimtas ir kaltinamas už kapų išniekinimą... O po keliasdešimt metų liaudininkai susiginčijo su tautininkais, katriems jų priklausė tas būvęs užmirštas Kudirka...

Evangelijos žodžiai

Čia labai tinka Mato evangelijos žodžiai:

"Žiūrėkite, kad savo teisybės nedarymėt žmonių akivaizdoje, idant jų būtų matomi; kitaip jūs neturėsite užmokesčio pas savo Tėvą, kuris yra danguje."

O visų aukų, be kurių neįmanomas joks kultūrinis judėjimas, davėjai, kurie drovisi pasisamdyti ubagus savo aukom apdainoti, turėtų įžvelgti nusiramino sekančiuose tos pačios evangelijos žodžiuose:

"Taigi, duodamas išmaldos, netrimtuok ties savim trimitus, kaip kad veidmainiai daro sinagogose ir gatvėse, kad žmonių būtų gerbiami. Iš tikrųjų sakau jums, je atsliemė savo užmokestį. Tau gi duodant išmaldą, tegul tavo kairioji nežino, ką tavo dešinioji daro, kad tavo išmaldą būtų slaptoje, ir tavo Tėvas, kuris mato slaptoje, tau atsilygins."

VIENYBĖ, 1886, II, 10

Uzgime tas jaunas rasztelis wardu Wienibe tarpe lietuwninku, tejp kajp uztekejo tykra zwai-gzde, kuri sawo szwiesa kitas peraukzstis, ir wysa czesa wajkszczios keliu tejsybes ne-

szirodama ing namus Wienibe ir sutikima.

Su druta szyrdze, ir ne perlauzta wale storawosimes but inpedzejs gyaro artojaus, kurys sulmdamas zagre in rankas, nesidajro, o storawojasi waga ligiai ir tiesiog nuwest.

Iš praeties Tavo sūnūs...

Prusam prysziurekime, ejrisziam ir tejp t., kiek anie tur wysokiū rasztu tarpe sawias. O mias ka? Ligi to czeso nieko. Kajp mias priesz juos iszrodome ir uz ka mus lajko? Nerejkie butie Salamonajs, kad atmit, delko prusaj tejp Ameryke insiplatino, o taj per wysokias zynes isz raszto. Kuogi galime apsigint nog sawo priesziniku jago ne rasztu? Dabartes, turedami iszdawyma WIENIBES, galime parodit swietuj, jog ne esame tajs kajp neprietelej apie mus garsna.

Vienybė, 1886 m.

DEIMANTINIO FONDO RĖMĖJAI

J. Siugzda	\$100.00
Stamford, Conn.	
Vladas Dillis	100.00
E. Orange, N. J.	
A. Sinušienė	50.00
Brooklyn, N. Y.	
J. J. Stukas	50.00
Brooklyn, N. Y.	
A. Ragelis	25.00
E. Rockaway, L. I.	
J. Skurdenis	20.00
Brooklyn, N. Y.	
P. Dailydėnas	10.00
Brooklyn, N. Y.	
Julius Smetona	10.00
Cleveland Hts., Ohio	
Br. Mockus	3.00
Woodhaven, L. I.	
A. Stungvila	3.00
Elizabeth, N. J.	

Visiems aukotojams nuosirdžiai dėkojame.

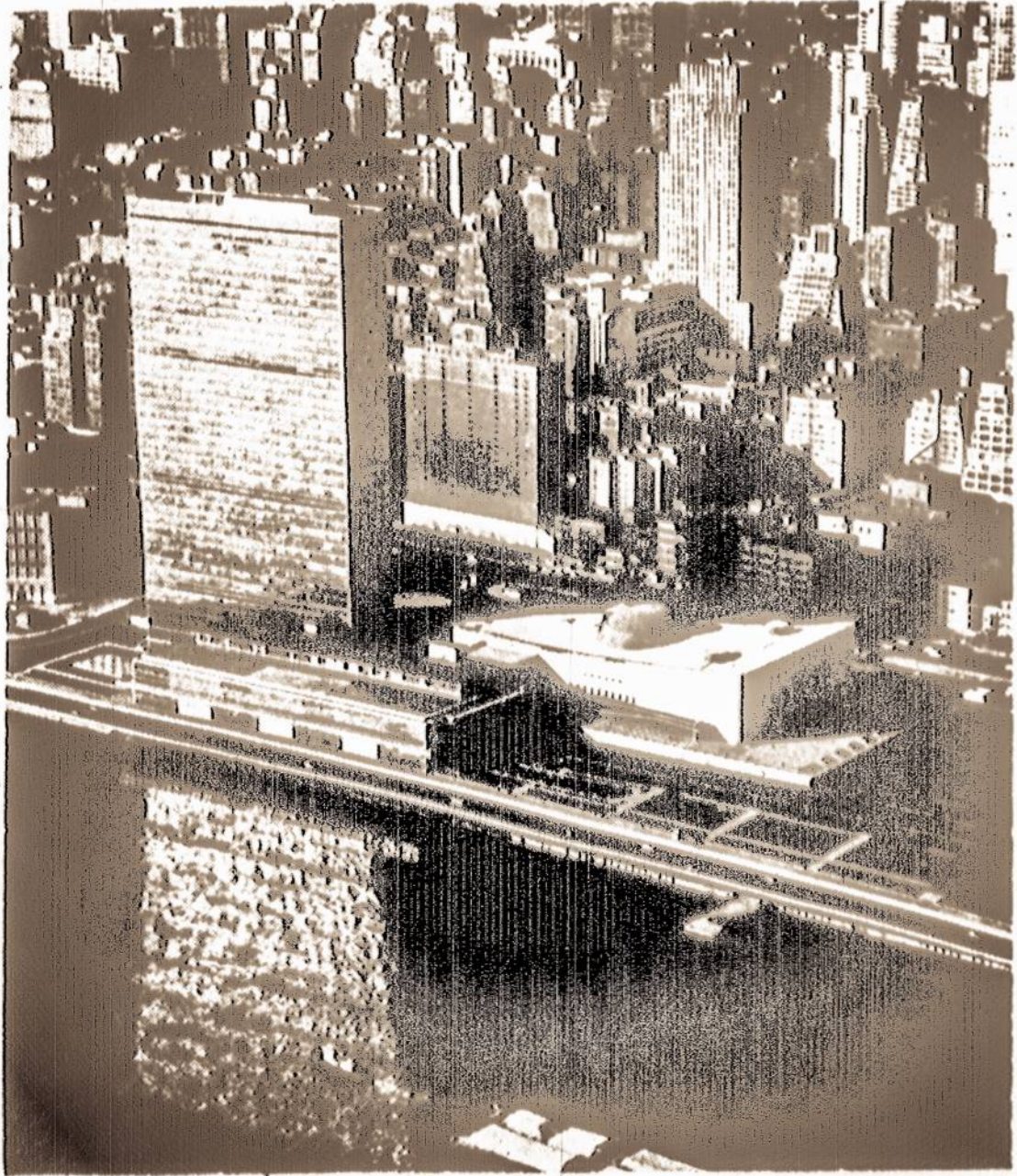
Pietų Amerikoje: "Sveikiname! Mes pakeitėme nuomonę — jūs esate naujas prezidentas."

Vienybė, 1961 m. sausio 13 d.

b. l. eizwz. m. l. a. l. d. e. g. n. e. l.

Jungtinėse tautose

Antanas J. Varnas

Jungtinės Tautos ir dangoraižiai

Politika ir literatūra besidomintiems vertėtų žinoti, kad dabartinis Jungtinių Tautų generalinis sekretorius Dag Hammarskjöld išvertė į švedų kalbą Nobelio premijos laureato St. John Perse poemą Caronique. St. John Perse, kurio tikroji pavardė yra Alexis Leger, ilgus metus buvo Prancūzijos užsienio reikalų generalinis sekretorius. Jo kūriniai yra išversti į įvairias kalbas.

Jungtinių Tautų skyrius, vadinamas UNESCO, neseniai Paryžiuje buvo sušaukęs mokslininkų konferenciją smegenims tyrinėti. Sakoma, kad per paskutinius 15 metų šioje mokslo srityje padaryta didelė pažanga. Pasirodo, žmogaus smegenyse esama 10,000 milijonų nervų ląstelių, kiekviena jų turinti savo paskirtį. Kad šis komplikotas tyrinėjimo darbas būtų sėkmingesnis, UNESCO priežiūroje steigiamos specialios laboratorijos.

Jungtinių Tautų pastangomis Anglijoje įsteigtas vadinamas jaunimo kaimas. Tokių kaimų bus steigiami ir kituose kraštuose. Į tą kaimą iš Europos DP stovyklų gabenami vaikai, kuriems įrengiamos krautuvės, dirbtuvės, knygynai, mokyklos ir maldos namai. Pradžioje vaikai skirstomi pagal jų tautybes — kad nepamirštų savo kalbos ir papročių. Vėliau jie bus pratinami bendrauti su kitų tautų jaunimu. Išmokę anglų kalbos ir įvairių amatų, jie galės apsigyventi Anglijoje, jos dominijoje, ar grįžti į savo gimtuosius kraštus.

IŠ DIDELIO RAŠTO IŠEJO IŠ KRAŠTO...

Lietuvos Diplomacijos sefo S. Lozoracio naujas rastas Jungtinių Tautų Gen. Sekretoriui D. Hammarskjöldui

Rugsėjo mėnesio 12 dieną aš pasiūčiau Tamstai raštą, kuriame protestavau prieš Sov. Sąjungos primestą Lietuvai okupaciją ir priepauidą. Šia proga aš išskėčiau tą faktą, kad tuo metu, kai vakarai pripažįsta apsisprendimo teisę Afrikos tautoms, įskaitant kongoliečius, aršiausias kolonialines rėžimas yra primestas Sov. Sąjungos pavergtai Europos daliai. Mano raštas buvo užbaigtas pasiūlymu, kad Jungtinės Tautos sudarytų komisiją tirti tautų apsisprendimo teisės problemą.

Į šį mano raštą, pasiūtą ginant Sov. Sąjungos pažeistas Lietuvos teises, man atsakė Jungtinių Tautų Sekretariatas (Politinį reikalų ir Saugumo tarybos Departamentas), patvirtindamas gavimą "rašto... adresuoto Jungtinių Tautų Generaliniam Sekretoriui Kongo padėties reikalui".

Negaliu paslėpti, jog man sunku suprasti priežastis, dėl kurių Sekretariatas laikė galima duoti man tokį atsakymą, t. y., apibūdinti mano raštą kaip liečiantį Kongo padėtį. Iš tikrųjų, aš atsiskakau patikėti, kad būtų norima tuo būdu reikšti įžeidžiančios ironijos dėl mano krašto teisingos bylos, kuri buvo mano kreipimosi į Tamstą tema. Lygiai neprileidžiu minties, kad Sekretariatas būtų norėjęs išvengti paminėti savo atsakyme Lietuvos vardą. Tad tenka spėti, jog klaidingas Sekretariato tvirtinimas esąs pagrįstas neapydumu.

Tačiau jeigu tai yra tokios rūšies klaida, manau, kad privalau atkreipti į ją Tamstos dėmesį. Aš žinau, kad Sov. Sąjungos dalyvavimas Jungtinėse Tautose ir Sekretariate yra žalingas Organizacijos veiklai bei prestižui, taip pat kiek tai liečia Organizacijos laiky-seną Sovietų pavergtųjų tautų atžvilgiu. Ir kaip tik bijodamas, kad ši žala nebūtų gilinama, laikau reikalinga pranešti Tamstai kas išdėstyta aukščiau.

KALBANT APIE NUTAUTĖJIMA

Jonas Miskinis

Pagal statistinius duomenis, JAV lietuvių turėtų būti per milijoną. Bet kur jie šiandien? Kur jų prieš 40 — 50 metų atvykusių veikiančioji jaunoji karta? Žinoma, šiek tiek yra, bet labai mažai. Ar vieno milijono išievių buvo per mažai, kad išugdytų kultūrininkų, politikų, visuomenininkų ir kitokių žymių asmenų? Kai mes, tremtiniai, pajudėjome iš Europos į užjūrio kraštus, kalbėjome ir rašėme, kad dabar savo gyvenimą kitaip tvarkysime, negu tie, kurie savo gimtąjį kraštą prieš keliasdešimt metų apleido. Tada vienas kitam primindavome nepamiršti lietuviškos dvasios, o jaunimui sakydavome, kad tai brangiausias mūsų tautos turtas, kuriuo tik galime pasizymėti kaip verti savo šalies vaikai ir kartu plataus pasaulio piliečiai.

Jeif esame lietuviai, tai ir likime tokiais, nors ir kažin kaip mus vadintų, sakydavome. Neišsižadėkime to, ką mūsų tėvai taip didžiai vertino: senų, iškartos į kartą paveldėtų papročių ir t. t. Tačiau, žiūrėję į tai iš lietuviškos taško, daugelis mūsų susitraukė savo klaute žymiai greičiau, negu tie, kurie atvažiavo prieš 60 metų.

Kalbėsimė konkrečiais faktais. Kai pakalbi su tokiais apie lietuviškos spaudos reikalą, tai išgirsti įvairių nusiskundimų. Esą, lietuviška spauda neįdomi, knygos labai brangios... Ir kai su tokiais imi plačiau kalbėti spaudos reikalui, tuojau įsitikini, kad jie labai mažai skaito, o dar mažiau domisi lietuvių visuomeniniu ir kultūrinu gyvenimu.

Nesenai turėjau progos susitikti su keletu visuomenininkų ir kiek plačiau paskalbėti lietuviškos veiklos reikalais. Ir štai ką vienas man pasakė:

Ne tik kad eilinis darbininkas kartais šalinasi nuo lietuviškos veiklos, bet net

daugeliui inteligentų lietuviybės reikalai ne prie širdies. Kartą lankiausi vieno inteligento puošnioj sodyboj, kuri moderniausiai įrengta: viskas blizga ir miela, tačiau nei vienam kambary neteko pamatyti lietuviškos knygos. Vyras ir žmona yra baigę aukštuosius mokslus Lietuvoje. Jaunimo turime daug, bet pasižiūrėkime ką jie skaito ir kiek lietuviškų laikraščių prenumeruoja. Arba imkime, kad ir tokį atsitikimą. Kartą po darbo užeinu pas kaimyną. Įėjęs į vidų, pamačiau jo dukrelę ašarojant.

— Na, kas gi čia atsitiko, — klausiu. Kodėl ji ašaroja?

— Ne jai, bet man reikėtų verkėti, — atsakė motina. Matai, kaimyne, ko susilaukiau. Buvome mudvi mieste. Reikėjo batukus jai nupirkti. Išėjus į gatvę, užklausu, ar nauji batukai jai kojų nespaudžia. Bet ji tik dairosi į šalį. Pagaliau ji man sako: kalbėkime angliškai, arba visai tylėk, mama. Aš sustojau ir paklausu, ką tai reiškia? Pasirodo, pro šalį ėjo jos klasės mokinė ir duktė nenorėjo, kad toji išgirstų mus lietuviškai kalbant. Parėjus namo, duktė mėgino aiškinti, kad mokykloje vaikai juokiasi, vadina DP ir t. t. Man toks jos elgesys nepatiko ir, žinoma, aš ją išbariauu. Dėl to ėmė verkėti ir dar sako, kad aš jos nesuprantu... Tai va ko susilaukiau iš savo dukrelės. Vadinas, jai gėda, kad ji lietuviškos, susijaudinusi kalbėjo motina.

Nors ir mažas įvykis, bet vistiek liūdnas. Tėvams skaudu, kad jie nebegali susikalbėti su savo vaikais. Bet ar daug tėvų dėl to jaudinasi? Kiti dar didžiuojasi, kad jų vaikai angliškai kalba. Net ir patys gatvėje su vaikais mėgina kalbėti angliškai. O tokių, deja, yra kiekvienoj lietuvių kolonijoje.

Tarptautiniai įvykiai ir Lietuvos laisvės byla

Lietuvos Diplomacijos Sefo S. Lozoracio kalbos pasakytos per radiją naujų metų proga

Ar 1960 metų tarptautiniai įvykiai yra davę ką gera mūsų krašto laisvės bylai? Aš manau, kad į tą klausimą galima atsakyti teigiamai. Pirmia, tarptautinė padėtis neįvyko jokios stabilizacijos, jokio atoslūgio, kurie galėtų susilpninti sovietų pavergtųjų tautų bylos politinę ir moralinę reikšmę pasaulio akyse. Nei vienas esminis demokratinių Vakarų ir Sovietų Sąjungos santykių klausimas nebuvo išspręstas. Priešingai, sovietai nesiliauja gilinę esančius priešingumus ir sudarinę naujus konfliktus, nesiliauja kėsinesį toliau ardyti tarptautinę tvarką ir platinę komunizmą. Naujojo istorijoj dar nėra buvę tokio įtempimo, tokio chaoso, kokį dabar yra sukėlusios Sovietų Sąjunga.

Šios sovietų nuolatinių provokacijų, jų pastoviai griaujamų akcija daug kam Vakaruose atveria akis į pavojų, kuris gresia žmonijai iš sovietų pusės. Daug kam vis daugiau atsiveria akys į tą pavojų, į kurį Lietuvos diplomatai, užsienio lietuviai ir kitų Sovietų Sąjungos užvaldytųjų kraštų žmonės metais kreipė svertimųjų vyriausybių ir viešosios nuomonės dėmesį. Tas mūsų balsas, nuolat keliamas už Lietuvos laisvę, sovietų naujų provokacijų prieš Vakarus patvirtinamas, randa vis daugiau atgarsio ir supratimo. Nors sovietų okupacija dar negali būti pašalinta iš mūsų krašto, yra svarbu, kad Lietuvos nepriklausomybės atstatymo byla nebūtų pasaulyje užmiršta. Ir ji nėra užmiršta. Šiais metais Sovietų Sąjunga susilaukė Vakaruose tiek pasmerkimo už Lietuvos okupaciją, kaip dar niekad nuo bolševikų įsiveržimo į mūsų kraštą.

Primesta Lietuvai okupacija yra smerkiama, ne tik dėl to, kad ji savaime yra neteisėta, bet taip pat todėl, kad ji yra priešinga lietuvių tautos valiai.

Bet yra dar kita aplinkybė, kuri turi įkvėpti vilties mūsų tautai ir visiems, kas, kaip lietuviai, atmata sovietų smurtą bei priepauidą: tai visuotinis laisvės idėjos suklestėjimas, pasiekęs net pusiau laukines Afrikos tautėles, kurios

viena po kitos tampa nepriklausomos. Paskutiniiais metais Vakarų valstybės laisvu susitarimu suteikė nepriklausomybę dvidešimčiai Afrikos kraštų, apimančių šimtą milijonų gyventojų. Vakarai, toliau vykdydami tautų apsisprendimo teisę, ruošia nepriklausomybę savo paskutines dabar jau nebegausias kolonialines teritorijas. Už kelerių metų jos taip pat bus suvereninės ir nepriklausomos. Šio galingo laisvės sąjūdžio plėtojimas yra kitas besibaigiančių metų teigiamas mums požymis.

Šiame sąjūdy stovi atskirai, kaip nenormali išimtis ir gėdinga dėmė, kaip izoliuota nežmoniško sala — Sovietų Sąjunga, aršiausio istorijoj kolonializmo kūrėja bei vykdytoja. Tuo pat metu, kada visur kitur naikinamos kolonializmo paskutinės liekanos, ji neigia Lietuvai ir eilei kitų tokios pat aukštos civilizacijos tautų teisę į nepriklausomybę, į apsisprendimą, į demokratinę santvarką, — tas teises, kuriomis šiandiena naudojami pusiau laukinės Afrikos tautos. Bet mūsų viltis yra tame, kad laisvės sąjūdis, apėmęs visą žmoniją, turės ilgainiui taip sukreinti sovietų kolonialinę valstybę, kad Lietuva ir kiti pavergti kraštai galės sugrįžti iš sovietinės priepauidos džiunglių į laisvąjį pasaulį.

Šis istorinis procesas, kova tarp laisvės — valstybinės, tautinės ir asmeninės laisvės — kurios siekia visa žmonija, ir nelaisvės, kurią atstovauja vien tik sovietai, — ta kova eina lėtai, bet nesustabdomai. Ji vyksta pirmiausiai idėjų, dvasios srityje, kurioje sovietai neturi jokių mažiausių moralinių, dvasinių vertybių. Todėl neprivalo išsėkti mūsų viltis, kad lietuvių tauta galop susilauks laisvės vėlاندos. Ir toji viltis yra vienas svarbiausių ginklų moralinėje rezistencijoje ir dvasios kovoj prieš sovietus, už Lietuvos ateitį.

Ta atseitimi tikėdamas, Lietuvos Diplomatinės Tarybos vardu reiškiu širdingus naujųjų metų linkėjimus visiems lietuviams krašte ir užsieny.

D. Nargelevičius

Buv. D. Britanijos ministeris pirmininkas McDonaldas sykį pareiškė jo garbei suruoštame Londono vyr. burmistro pokylyje: "Atsistojęs valdžios priešakyje, aš kiekvieną dieną būvau pasirėngęs padaryti ne vieną, bet daug kvailysčių. Jų nepadariau tik savo patarėjų dėka."

Kad taip būtų pasakęs ar parašęs kuris Lietuvos valstybės vyrų, girdėti neteko. Deja, tai dar nereiškia, kad jie nedarytų klaidų. Jų buvo padaryta labai daug. Ir man atrodo, kad dėl to kalta valdymo tvarka, susidariusi paskelbus 1922 m. konstituciją. Tai buvo geriausia dirva įvairiausioms, švelniai tariant, klaidoms tarpti.

Kalbant apie pas mus viešpatavusią santvarką, reikia atsiminti, kad parlamentarinio valdymo formoje, kurią norėta pas mus įvesti, ministeris tėra politinis asmuo (ne valdininkas), kuris dalyvauja vyriausybėje kaip parlamentarinės grupės atstovas ir yra tos grupės politikos vykdytojas. Ministerijos reikaluose toks ministeris dažnai nieko nenusimano. Jis ministerijos ir nevaldo, bet tik duoda valdymui politinę kryptį. Praktiškai ministeriją valdo generalinis sekretorius, kuris paprastai būna įgudęs specialistas. Todėl, nors ir nuolat būna krizės, nors ministeriai, kelias dienas išbuvę, pasikeičia, valstybės reikalai nuo to maža tenukenčia, nes generalinis sekretorius valdo toliau.

Absoliutinės monarchijos formoje, kurios griuvėsius mes paveldėjome iš Rusijos, ministeris yra prityręs administratorius — valdininkas, dėl savo veiksmų atsakingas tik prieš monarchą, monarcho skiriamas ir atleidžiamas. Jis turi keletą viceministrų, kuriems pavedama įvairių ministerijos skyrių priežiūra. Savaimė aišku, kad ir ministerijų statusas vienoje ir kitoje formoje yra visai kitoks.

Mūsų 1922 metų konstitucija visam šiam klausimui kompleksui skyrė tik vieną labai lakonišką 56 paragrafą. Ten pasakyta, kad ministerių kabinetas sudaromas iš ministerio pirmininko ir kitų ministerių. Ministerių skaičių ir jų sritis nustato įstatymas.

Praktikoje mūsų ministeriai iki konstitucijos išleidimo vadovavosi Rusijos imperijos ministerijų statutais. Jie taip prie jų priprato, kad net nerado reikalo jų keisti, išleidus konstituciją. Skirtumas nuo rusiškos tvarkos buvo gal tik toks, kad viceministeriai buvo vadinami generaliniais sekretoriais.

O tie rusų statutai buvo surašyti prieš 120 metų, didžiausio absoliutizmo laikais. Ten numatytos ministerių teisės aukščiausiojo teismo praktika ir įvairių kolegalių institucijų įsteigimu buvo gerokai susiaurintos. Ir mūsų konstitucijos 68 str. nustatė, kad teismas sprendžia administracijos įsakymų teisėtumą o 108 patikslino, konstatuodamas, kad veikia visi

tie įstatymai, kurie neprieštarauja konstitucijai.

Tačiau, nepaisant tokių kilnių konstitucijos nuostatų, per visą mūsų parlamentarinio režimo laikotarpį nebuvo įsteigtas administracinis teismas. Mūsų ministeriai patys sprendė savo potvarkių teisėtumo klausimus, ir tai buvo didelė nelaimė. Nes jei politiniu požiūriu ministeriai už savo veiklą buvo atsakingi prieš seimą, tai už jų neteisėtus potvarkius padarytą žalą piliečiams niekas nebuvo atsakingas. Veikiant Rusijos imperijos statutams, bet nesant administraciniam teismui, nuo kurio priklausytų leidimas įieškoti iš ministerių padarytus nuostolius, toks įieškinytis pagal mūsų Vyriausiojo Tribunolo išaiškinimą nega-

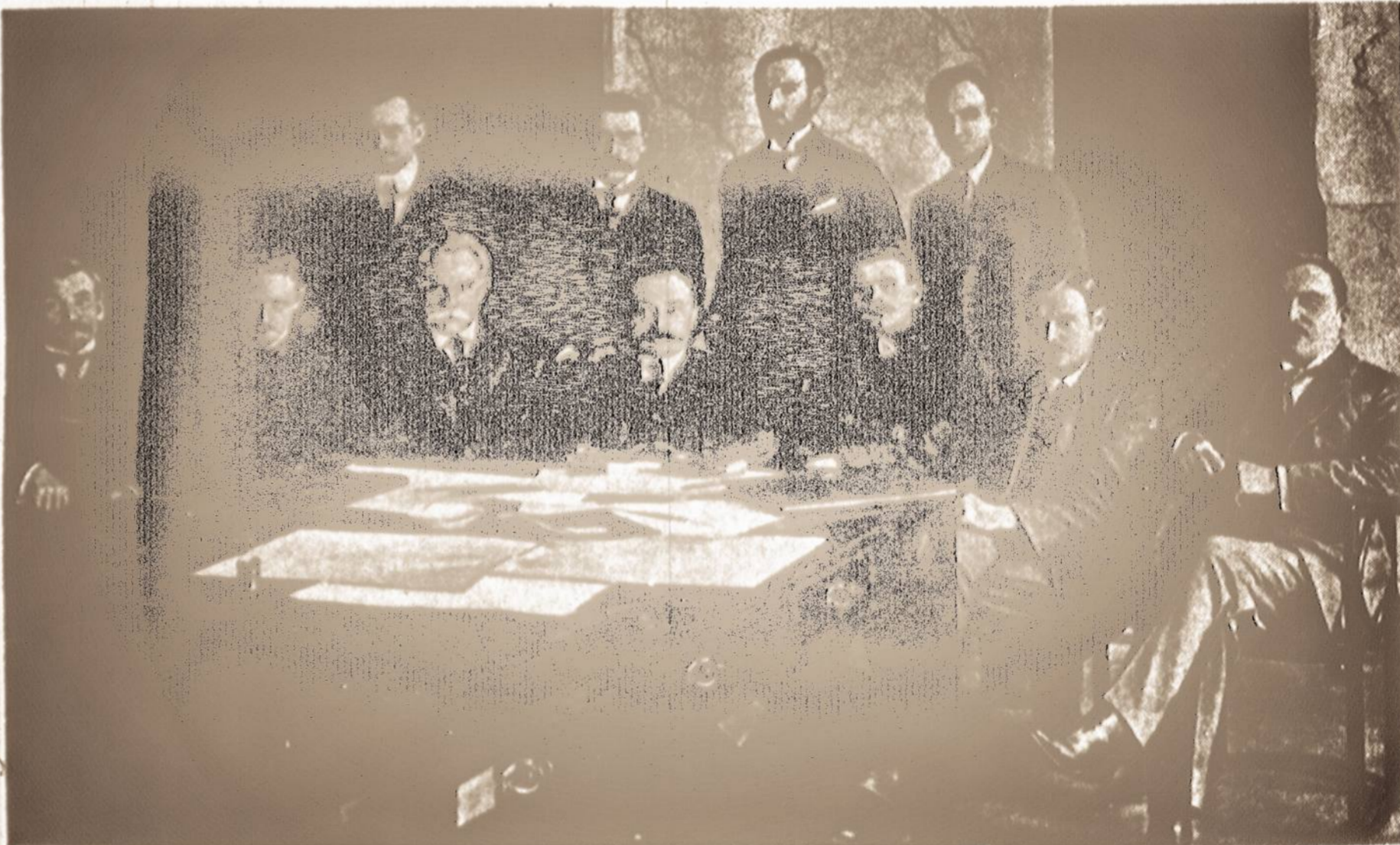
mi ir užsienio universitetams. Jau keletą egzempliorių išsiuntus užsienin, buvo apsižiūrėta, kad lotyniškai surašytame A. Voldemaro įvade skaitytojas išpėjamas neieškoti mokslo, jo jis nerasiąs; užtat rasiąs prof. S. straipsnį, parašytą daryta lotynų kalba.

Universiteto vadovybė nutarė leidinį sulaikyti ir padarytas išlaidas išskaityti iš Voldemaro algos. Jei turėtumėm administracinį teismą, toks nutarimas galėtų būti panaikintas. Mes tokio neturėjome.

Taip tai iš tikro atrodė 2 konstitucijos straipsnis, nustatęs, kad valstybės valdžią vykdo seimas, vyriausybė ir teismas. Tas klasiškas valdžios padalinimas buvo įtrauktas į konstituciją, kad užtikrinus pusiausvyrą ir tuo pačiu iš-

Apie Kerpės konstituciją

1922 metų konstitucijoje yra atskiras skyrius, pavadintas "Lietuvos piliečiai ir jų teisės". Skyrių sudašo 15 straipsnių, jie suteikė Lietuvos piliečiams nemažiau laisvių už Vakarų demokratijas. Piliečio asmuo neliečiamas. Traukti teisman gali tik įstatymuose numatytais atsitikimais ir tvarka. Jo butas neliečiamas, jo korespondencijai laiduojama paslaptis. Užtikrinama žodžio, spaudos, susirinkimų, draugijų ir sąjungų laisvė. Valdininko nuskriaustas pilietis, įstatymų nurodyta tvarka gali traukti skriaudėją teisman be jo vyresnybės leidimo ar sutikimo ir įieškoti nuostolių atlyginimo.

M. Sleževičiaus Ministerių Taryba 1919 metais.

lėjo būti teismo svarstomas. Kaip tokia tvarka atrodė praktiškai, galima pailiustruoti dviem pavyzdžiais. Vienu iš Rusijos imperijos laikų, antru iš mūsų nepriklausomo gyvenimo.

Prieš pirm. pas. karą inž. Macijauskas išleido Lietuvos žemėlapi su lietuviškais vietovardžiais; tų miestų, kurie oficialiai jau buvo surusinti, pvz. Mažeikiai ir vadinosi Mažeikiais, bet ne Muravjevo, ir Zarasai — Zarasais, bet ne Novo-Aleksandrovsk. Rusų spaudos priežiūros įstaiga tą žemėlapi konfiskavo. Macijauskas kreipėsi į teismą, prašydamas atitinkamo viceministerio veiksmus pripažinti neteisėtais ir atlyginti leidėjui padarytus nuostolius.

Kai tik administracinis teismas nuostolius įieškoti leido, viceministeris, nelaukdamas teismo sprendimo, leidėjui sumokėjo iš savo kišenės pateiktą nuostolių saskaitą, o ji siekė, litais pavertus, per 30,000 Lt.

O štai vaizdelis iš mūsų gyvenimo. Prof. A. Voldemaras gavėdavo humanitarinių mokslų fakulteto raštus, vadinamus fakulteto mokslo darbais. Tokie leidiniai pasikeitimo principu buvo slūncia-

laikius teisingumą, kuris yra demokratinės tvarkos pagrindas. Pagal konstituciją, mūsų valstybė buvo konstitucinė respublika, bet praktiškai ją valdė vyriausybė neriboto absoliutizmo metodais.

Tai atsitiko todėl, kad seimas ir jo pastatytos vyriausybės nevykdė konstitucijos nuostatų ir sau užpavo savo veiksmų teisėtumo priežiūrą.

Prof. A. Voldemaras

Bet visa tai buvo popieriuje. Iki M. Sleževičiaus paskutiniojo kabineto tų teisių nebuvo paisoma. Ir nebuvo todėl, kad konstitucijos 32 str. nustatė, jog kilus karui, ginkluotam sukilimui ar kitokiems pavojingiems neramumams, ministerių kabinetui pastūlius, respublikos prezidentas gali visoje valstybėje arba jos dalyje įvesti karą arba kitą kurią nepaprastą padėtį, laikinai sustabdyti konstitucines piliečių teisių garantijas, išvardintas konstitucijos 11, 12, 14, 15, 16 ir 17 str.

Tą konstitucijos 32 straipsnį visi ministerių kabinetai iki M. Sleževičiaus paskutiniojo kabineto aiškino labai savanaudiškai ir kraštą laikė karo padėtyje.

Karo padėčiai esant, daug teisių turėjo apskrities karo komendantai, kuriais tarp kitko buvo tvarkoma ir spauda bei susirinkimai. Už šių įsakymų nepildymą komendantai galėjo bausti iki 5,000 Lt baudos, 3 mėn. kalėjimo ir ištrėmimu. Kartu su tais įstatymais nuo 1920 m. iki nepriklausomos Lietuvos galo veikė vadinamoji "Kerpės konstitucija".

Kadangi retas skaitytojų būr apie ją girdėjęs, pravartu prie jo sustoti kiek ilgiau. (Nukelta į 7 psl.)

Jablonskio 100 metų gimimo sukaktis Lietuvos spaudoje

Vilniuje leidžiamas "rašytojų sąjungos savaitraštis" LITERATŪRA IR MENAS šių metų sausio 1 d. numeryje paminėjo "gimtosios kalbos ukdytoją" Jono Jablonskio gimimo šimto metų sukaktį. Pavyzdžiui, J. Palionis rašo:

"Nors nuo Jablonskio kalbinės veiklos pradžios praėjo jau keletas dešimtmečių, tačiau jo įtaka dar labai ryški... Kur tik pažvelgsime — į dabartinės literatūros kalbos rašybą, fonetiką, morfologiją, sintaksę, ar žodyną — visur pastebėsime didesnius ar mažesnius Jablonskio kalbinės veiklos pėdsakus."

Straipsnio autorius pastebi, kad "kurdamas naujus žodžius, Jablonskis dažniausiai vadovavosi analoginiais liaudies kalbos pavyzdžiais." Todėl, anot jo, daugelis Jablonskio naujadary "yra taip meistriškai sudaryti, jog juos net sunku atskirti Jablonskio naujadary "yra taip meistriškai sudaryti, jog juos net sunku atskirti nuo šiaip kasdieninių šnekamosios kalbos žodžių." Anot J. Palionio, "plačiausiai vartojame didelį pluoštą jo paties vykusių sudarytų naujadary, ypač terminų (pvz. APYSKAITA, BENDRADARBIŠ, DAUGISKAITA, DEGTUKAS, DEGUONIS, IŠPŪDIS, NEPRIKLAUSOMYBĖ, PAŽANGA, PIEŠTUKAS, POJŪTIS, SPAUDINYS, VADOVĖLIS, VAIZDUOTĖ, VANDENILIS ir kt.)."

Bet, žinoma, J. Palionis ir šios progos nepraleido, nepagarbinęs rusų. Anot jo, "kad Jablonskis kalbinė veikla buvo tokia įtakinga ir kad jos pėdsakai dar labai ryškūs visoje dabartinėje lietuvių literatūrinės kalbos sistemoje, tai nulėmė keletas aplinkybių. Visų pirma tai, kad jis buvo išėjęs gerą įžymiųjų rusų kalbininkų (akad. Fortunatovo, prof. Koršo ir kt.) lingvistinę mokyklą ir todėl jau nuo pat savo kalbinės veiklos pradžios galėjo nusistatyti teisingą lietuvių literatūrinės kalbos norminamojo darbo kryptį bei metodą, būtent, savo teikiamas ir pateikiamas kalbos lytis visados grįsti autentiškais liaudies kalbos duomenimis."

Žodžio, Jablonskis be "įžymiųjų rusų kalbininkų" vargiai ar būtų galėjęs studijuoti savo gimtąją kalbą... Nors, tiesa, straipsnio autorius pripažįsta, kad Jablonskis, kuris, beje, taip pat nukalė NEPRIKLAUSOMYBĖS terminą, buvęs "labai

Jonas Jablonskis

atkaklus — tas pačias klaidas aiškino po kelis ar net keliolika kartų..." Pagaliau Palionis pripažįsta, kad Jablonskis "per ilgą savo pedagoginės ir mokslinės veiklos laikotarpį yra išugdęs didelį būrį lietuvių kalbos mokytojų, spaudos ir kultūros darbininkų, kurių ne vienas ir dabar sėkmingai darbuojasi įvairiose mūsų naujojo tarybinio gyvenimo baruose."

Šia proga verta pastebėti, kad vadinos tarybinės Lietuvos rašytojai ir žurnalistai, iš tikrųjų, labai ištikimai laikosi visų Jablonskio rašomosios kalbos taisyklių. Taip pat reikia pripažinti, kad lietuvių kalbos kultūra Lietuvoje rūpinamasi nemažiau, jeigu nedaugiau, negu nepriklausomybės laikais.

Kalbant apie konstituciją...

(Atkelta iš 7 psl.)

Dar 1920 m., remiantis milicijos įstatymu, Kauno miesto ir apskrities viršininkas Kerpė (vėliau ir kiti apskričių viršininkai) išleido privalomąjį įsakymą tvarkai ir švarai palaikyti. Teisiniu požiūriu šis įsakymas yra įvairiausių nuostatų iki baudžiamojo kodekso imamai mišrainė. Už jo nepildymą piliečiai galėjo būti baudžiami iki 1 mėn. arešto ir tam tikra suma markių, vėliau paverstų apvalia 1,000 Lt. suma.

Vid. reik. ministerijos valdininkai tą įsakymą vadindavo "Kerpės konstitucija". Gyvenime

Juozas Tumas-Vaižgantas

Vienybė, 1961 m. sausio 13 d.

ji pasirodė esanti tvirtesnė už steigiamojo seimo priimtą konstituciją, nes ji išsilaikė ne tik visą parlamentarinio režimo laikotarpį, bet ir iki Lietuvos galo. Teisiniu požiūriu ji, be abejo, prieštaravo tikrajai konstitucijai. Taip konstitucijos nuostatai apie "piliečius ir jų teises" atrodė praktikoje.

Tik tos praktikos dėka Kauno karo komendantas galėjo įsakyti į sunkių darbų kalėjimą įmesti buv. prezidentą A. Smetoną už jam nepatikusį straipsnį Smetonos redaguojamame laikraštyje, o to straipsnio autorių A. Voldemarą išsiųsti į Varnius.

Ta proga verta paminėti, kad tos dienos, kada A. Smetona buvo suimtas, vakare kan. Tumas — Vaižgantas valstybės teatre sukėlė didelį triukšmą. Kreipdamasis į vaidiniman susirinkusią publiką. Tumas priekaištavo, kad ji ramiai žiūrinti vadintu tuo metu, kai pirmasis prezidentas sėdi kalėjime.

Savaime aišku, kad komendantas ir kan. Tumą galėjo "sutvarkyti", bet vyriausybė gal manydama, kad teismas gali smarkiau ir autoritetingiau nubausti, o gal pabūgusi visuomenės opinijos, kan. Tumą atidavė teisman. Pagarsėjęs tais laikais Kauno 1 nuovados tautos teisėjas Herubavičius radęs, kad toks elgesys nesiderina su kaunau-ninko titulu kan. Tumą nubaudė ... viena parą naminio arešto.

The Inaugural Committee

requests the honor of your presence

to attend and participate in the Inauguration of

John Fitzgerald Kennedy

as President of the United States of America

and

Lyndon Baines Johnson

as Vice-President of the United States of America

on Friday the twentieth of January

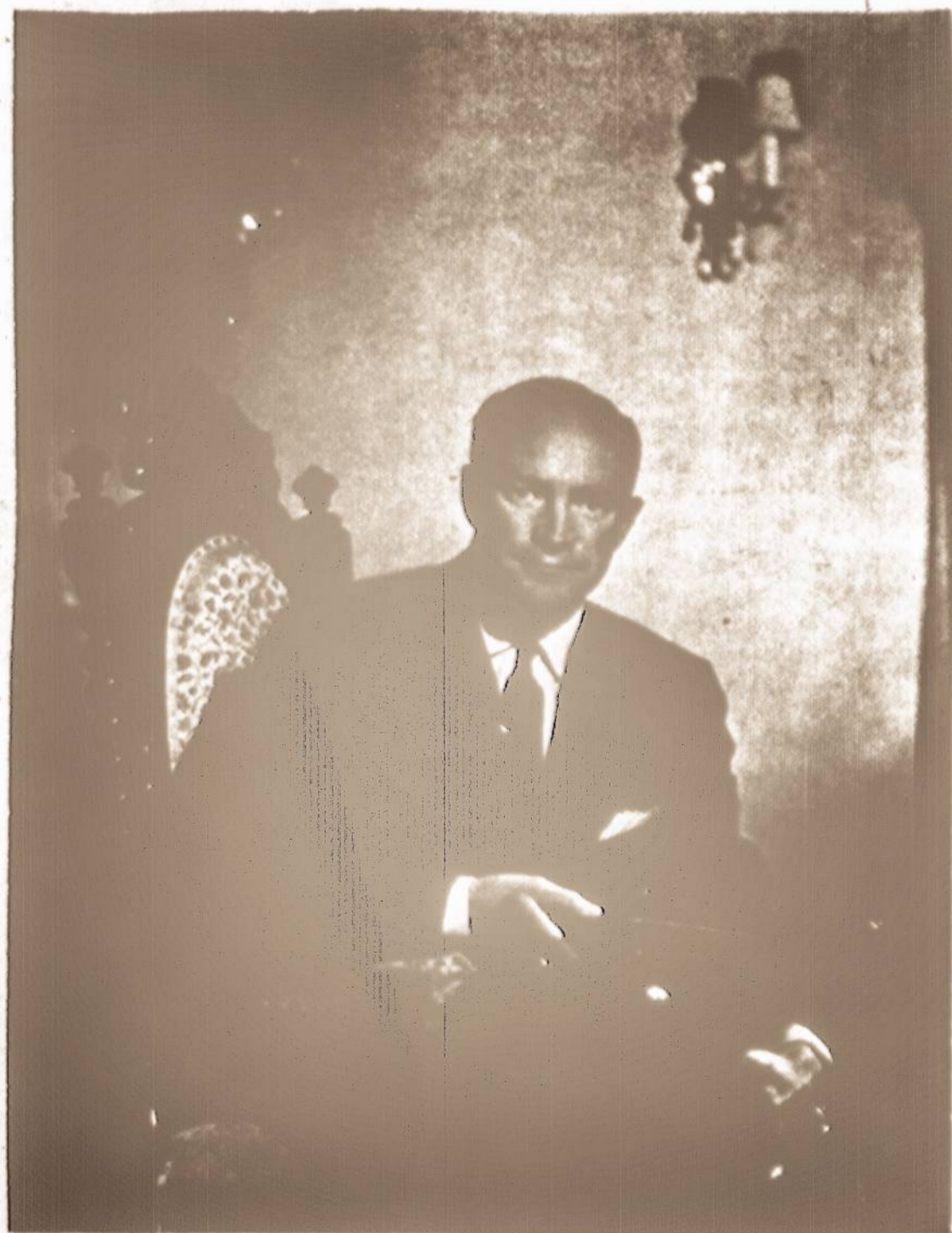
one thousand nine hundred and sixty one

in the City of Washington

Edward W. Foley

Chairman

Taip atrodo prezidento John F. Kennedy inauguracijos kvietimas, kurį gavė Vienybės redaktorius Juozas Tysliava, Antanas J. Varnas ir kiti mūsų veikėjai Amerikoje.

DR. J. K. VALIŪNAS, Neries bendrovės direktorius, šį šeštadienį išskrenda mėnesiui laiko į Europą. Praeitų metų pabaigoje dr. Valiūnas su žmona grįžo iš kelionės po Pacifiką ir Tolimuosius Rytus. Naujus Metus Valiūnai sutiko kartu su Robertu Kennedy ir jo šeima Vermont valstybėje. Dr. J. K. Valiūnas yra pakviestas į naujojo JAV prezidento inauguraciją ir kitas su ja susijusias iškilmes Washington, bet, dėl kelionės į Europą, atrodo, negalės dalyvauti.

Iškilmėse dalyvaus Kajeckas su žmona

Ryšium su naujojo JAV prezidento inauguracija sausio 20 d. Washingtone įvyksta visa eilė iškilmių bei priėmimų. Sausio 18 d. Nacionalinėje Menų Galerijoje įvyksta priėmimas diplomatinė misijų šefų Washington žmonoms ir rinktinėms moterims (Distinguished Ladies). Tame priėmime pakviesta dalyvauti ir Lietuvos Atstovo žmona, ponė O. Kajeckienė.

Sausio 19 d. įvyksta Gubernatorių priėmimas Sheraton Park viešbutyje, kuriame pak-

viesti dalyvauti Lietuvos Atstovas su žmona.

Sausio 20 d. įvyksta JAV prezidento inauguracijos iškilmės Kapitolijuje. Po jų bus Prezidento Svečių Rūmuose vaišės. Vėliau iš diplomatiniam korpusui rezervuotų vietų bus stebinas inauguracijos paradas, o vakare įvyks inauguracijos balius. Į šias iškilmes yra pakviesti, kartu su visais diplomatinė misijų šefais ir jų žmonomis, Lietuvos Atstovas su žmona.

GINTARO KANKLES

Tankus kalnuotas miškas, Tarp kalnų teka upelis. Bėgioja stirnos, šokinėja kiškiai, voverės, čiulba paukšteliai. Tai gamtos dovana žmogui. Gamta myli žmogų, tik žmogus, gamtos tvarinys, nemylė žmogaus. Aš čia gyvenu, nes myliu gamtą.

Vieną gražią dieną sėdau į laivelį ir pasileidau šia srove. Tai buvo mano pirmas bandymas plaukti šiuo vingiuotu ūpeiliu. Neapsakomas gamtos grožis — tiktas rojus. Gerokai paplaukus, išlipau ir atsiseidau ant nulūžusio medžio. Staiga pajutau, kad kažkas palytėjo mano petį. Atsi-grįžęs, išvydau ilgą žilą barzdą senelį.

— Kas esi ir iš kur? — paklausė jis.

— Pasakiau.

— Eisime į butą — pakvietė.

Apsidairiau, bet niekur nesimatė trobesio.

— Sek paskui mane — tarė.

Perlindęs tankų beržynėlių, išvydau dviejų aukštų sukrypusiais langais namelį.

— Štai, mano dvaras — šypsodamas tarė senelis. Įėjome. Keletas kambarių, vienas jų užkrautas knygomis. Prasiidėjo pokalbis, pasisakiau esąs lietuvis. Senelis lyg susijaudino ir, žiūrėdamas į mane, sako: Aš irgi lietuvis, Prūsų lietuvis, iš profesijos daktaras, didesnę savo gyvenimo dalį praleidau kaip Vokietijų valdovo šeimos gydytojas. Mano tėvas vadindavosi Busilas, kiti šį ilgąjį paukštį Lietuvoje vadindavo garniu. Taigi, esu tikras lietuvis prūsas, tik mano pavardė nuo pat jaunystės virto vokiška. Kur šlandien prūšai? — atsiduso senelis. Jei moki vokiškai skaityti, duosiu knygą — sužinosi, kas išnaikino mūsų protėvius.

Nemoku — atsakiau.

Prūsus — vėl pradėjo senelis, išžudė vadinamas Ordinas, vokiečių ir Romos samdomi kryžiuočiai. Jei nebūtų pasiskubinta apsikrikštyti, vardan kryžiaus būtų buvusi visa Lietuva išnaikinta. Dabar, girdžiu nusiskundimų, atsiradę kitokios rūšės kryžiuočiai, kurie rengiasi naikinti praetles kryžiuočius. Tai būtų lyg kerštas. Neveltui sakoma: "Kas vėją sėja — audrą plaus". Turtas, ar jis būtų medžiaginis, ar dvasinis, neteisingai įgytas visados susilaukia liūdno galo.

— Tiesa kalbi, tamsta, gali būti ir taip, tik aš jau nesulauksiu — pridėjau.

— Nesiskubink — tarė — kiek metų sveikas?

— Septynioliasdešimt — atsakiau.

— Man dukart tiek — pasakė.

— Neįtikėtina, sakau — juk būtum 140 metų!

— Tikėk — sako — aš gimęs 1820 metais. Mirsiu 1970 metais, kaip matai, iki 1970 lieka dešimt metų pagyventi.

— Sveikas tikiesi sulaukti 150 metų? — paklausiau.

— Tikiuosi — atsakė.

— Kada gimėm ir gyvenom, žinome, bet kada mirsime, sunku pasakyti, — pasitebėjau aš.

— Visai nesunku, tik sunku žmonėms suprasti. Sakykime, žmogui gimus, gamta jam duoda kelrodį. Žmogus, gyvendamas savo mintyse, savo vaizduotėje, savo jausmuose, tą kelią turi matyti. Pavyzdžiui, aš matau savąjį kelią iki 1970 m. Po 1970 metų aš jau jokio kelio nebematau, lieka tuštuma. Vadinasi, 1970 m. mano gyvenimo kelias baigiasi.

Tai pasakęs, senelis paėmė paišuką ir ant popierio išbraižė vingiuotą liniją su metų datomis; pradžioje pažymėjo 1820,

pabaigoje — 1970, išėmė iš skrynutės parduotą popierį ir, duodamas man, sako: Šį braižinį padariau prieš penkiasdešimt metų, ir visą laiką nė karto į jį nepažiūrėjau. Imk abu ir žiūrėk, ar yra tarp jų koks skirtumas.

Jokio skirtumo neradau. Ir linijų bruožai ir metų datos, lyg būtų per juodąjį popierį bendrai atspausotos.

— Dabar pats matai — sako — gamtos duotas kelias žmogaus mintyje nesikeičia.

Nuėjo į kitą kambarį, grįžo nešinas gintaro kanklėmis. Nustebau. Tokio meniškio kūrinio, tokio dailaus gintarų derinio savo gyvenime dar nesu matęs. Kieno šis viršgamtiškas darbas? — paklausiau.

— Teisingai atsakyti negalėsiu. Mano senelis pasakojo, būk jo tėvo senelis jam sakęs, kad šitomis kanklėmis Lietuvos Krivių krivaičiai skambindavę po ažuolu prie vaidilučių aukuro. Kartą taip skambinant perkūno dievaičio garbei, užpuolė kryžiuočiai, nužudė Krivaitį, išniekino vaidilutes, ir su kitokiu grobiu išsi-vežė šias kankles. Kaip jau esu sakęs, aš buvau ilgus metus Kaizello Viliamų šeimos gydytojas. Vieno jo kambarių grindys buvo išklotos gintaru. Tai buvo nuostabus kūrinyš. Sakoma, tos grindys, neatsimenu kada, buvo nukopijuotos nuo šitų kanklių. Aš kaip gydytojas turėjau teisę nevaržomai vaikščioti po rūmus, ir tame gintaro kambaryje ant stalo visada būdavo padėtos šios kanklės. Aš, žinodamas jų kilmę — kad jos iš Lietuvos, saugojau kaip savo akį. Kilus karui, Kaizeris įsakė išplėsti gintaro grindis, kad netektų priešui. Mes išlupome grindis, surinkome gintarą ir supylėme į skrynias. O kankles aš pasiėmiau. Kaizeris karą pralaimėjęs pasitraukė į užsienį, pasiimdamas ir mane. Kaizeriui mirus, aš su kanklėmis, knygomis ir kitkuo atsidūriau čia, — baigė pasakoti senelis.

— Ar lietuviai aplanko jus čia? — paklausiau.

— Ne, jie nežino, kad aš čia gyvenu.

— Kodėl nebandai susisiekti su jais? — klausiu.

— Bandžiau. Kai Vienybė šventė 70 metų sukaktį, buvau jos koncerte, ten man buvo labiau graudu nei linksma. Nutolęs nuo lietuvių, ilgus metus negirdėjęs kalbos, o ten staiga, lyg sapne, pasijutau tarp sąvyjų...

— Gal būsite malonus šiemet atsilankyti i Vienybės 75 metų sukakties šventę. Nemanau, Po tokių iškilmių, mintys ilgai nerimsta ir ašaros dažnai plauna mano suvytusį veidą...

Nors žinojau, kad senelis buvo labai nuvargęs, bet neiškenčiau nepaprašęs jo paskambinti kanklėmis. Jis užsimetė apsiaustą ir mudu išėjome į mišką. Aš atsi-rėmiau į medį, nes jaučiau susijaudinęs, lyg ko nepaprasto laukdamas. Senelis sustojo po ažuolu, kaip krivių krivaitis, pakėlė kankles į dangų, ir stygos suvirpėjo. Senelis tarė: "Praeitis laikas, nutruks stygos ir gintaro kanklės amžiams nutils".

Jo žodžiai priminė man prieš keletą metų amžių buvusią galingą Lietuvą, kur vaidilutės saugojo šventąjį aukurą, kur krivių krivaičiai gintaro kanklėmis siuntė maldas Perkūnui dievaičiui, kur skambėjo lietuviška daina, o iš raginių taurių liejosi midus. O šiandien? ... Ir aš atsiseidau ant to paties nulūžusio medžio. Galva svaigo, o mintis kartojo senelio žodžius: "Nutruks stygos ir gintaro kanklės amžiams nutils".

JONAS ŠIAUČIŪNAS

JONAS ŠIAUČIŪNAS — ištikimas Vienybės bendradarbis, rašinėjęs feljtonus šiam laikraščiui per paskutinius 40 metų, neseniai minėjęs 70 metų amžiaus sukaktį, dabar su žmona gyvena savo 99 akrų ūkyje, Ellenville, N. Y.

Vienybės veteranai

KAZYS ŪKELIS, gimęs 1889 m. kovo 4 d. Vartų kaime, netoli Bartininkų. Ūkelio tėviškė buvo kaimynystėje su Basanavičiais, todėl jam teko asmeniškai pažinti dr. Joną Basanavičių. Kazys atvyko į Ameriką 1912 m. lapkričio 10 d. Pirmuosius 10 metų gana sunkiai dirbo anglų kasyklose, Illinois valstybėje. "Atvykęs iš Lietuvos, tik rožančių mokėjau", kartą juokavo Ūkelis. Vėliau jis lankė vakarinę mokyklą, išmoko anglų kalbos, pradėjo prenumeruoti lietuviškus laikraščius. Apie 1921 metus, kai Ūkelis pradėjo galvoti apie biznį, tada užsiprenumeravo ir Vienybę. Nuo tada ją ir skaito. Ūkelio Lituanicos užėiga Chicagoje (Bridgeport dalyje) — visų lietuvių kelio galas. Kazio Ūkelio lietuviškumas nėra vien tušti žodžiai, nes, pavyzdžiui, anais metais jis atsiėmė iš tremties net 20 šeimų. Aplamai, jis yra nuosirdus visų gerų lietuviškų darbų rėmėjas. Priklauso SLA, TMD Chicagos Lietuvių, Namų Savininkų draugijoms ir kitoms organizacijoms. Tai sėkmingas biznierių ir pavyzdingas lietuvis patriotas. Vienybė, kuri šiais metais minį savo deimantinę sukaktį, didžiuojasi tokiu savo skaitytoju — veteranu, kaip Kazys Ūkelis.

NORI PIRKTI AR PARDUOTI NAMUS—TAIP PAT APDRAUDŲ REIKALAIS KREIPKIS Į

AMERICAN HOME REALTY

84-14 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. — (Forest Parkway stotis)

Tel. Hickory 1-5220

Advokatas William J. Drake
Licensed Real Estate Brokeris

Pagalvok apie savo ateitį — ieškok tinkamą namą savo šeimai ir sau. Neatidėliok, bet ieškok, ir kreipkis į

AMERICAN HOME REALTY

Šiai firmai vadovauja biznyje patyręs advokatas WILLIAM J. DRAKE. Jis gerai apylinkę pažįsta, nes čia buvo kandidatu į Kongresą. LIETUVIAMS SPECIALUS PATARNA VIMAS. Šioje firmoje apdrausk savo namus, baldus nuo gaisro. Apdrausk nelaimingus atsitikimus prie savo nuosavybės. Nė per vieną kitą greičiau nuosavybę neparduosi. Niekas kitas Tau nesuras tinkamesnių namų.

Rūtos ansamblio koncerto, įvykusio praeitą šeštadienį Maspetho Liet. Pil. Klubo salėje, dalyviai. J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

VIRŠUJE: Jadvyga Matulaitienė su Amerikoje gimusiais naujų ateivių vaikučiais jos pačios ruoštoje Maironio šeštadieninės mokyklos Kalėdų eglutės vakarėlio programoje, įvykusioje sausio 8 d. Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne.

V. Maželio nuotrauka

DEŠINĖJE: Lietuviukas su vokiečių vežasi sviedinį praeitą savaitę įvykusiose futbolo rungtynėse tarp lietuvių (Atletų Klubu) ir vokiečių futbolo komandų dėl čempionato.

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

Stasys Digrys, žinomas ekonomistas, buvęs aktyvus Kauno savivaldybės veikėjas, mirė pr miesto savivaldybės veikėjas, mirė praeitų metų gruodžio 21 Vienoje. Buvo apie 70 m. amžiaus.

VIFNYBĖ

the oldest Lithuanian Newspaper, established by Juozas Paukstys in 1886, is published weekly by Juozas Tysliava at 192 Highland Blvd., Brooklyn 7, New York. Telephone: APplegate 7-7257. Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office of Brooklyn, New York. Subscription rate: \$7.00 for one year. Advertising rates on application.

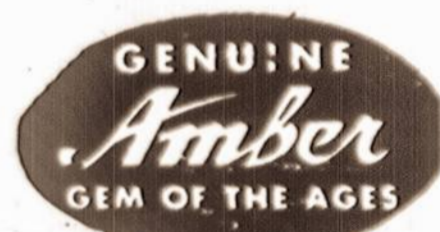
LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.

37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

**GINTARAS
LIETUVOS AUKSAS**

Įvairiausios gintarinės dovanos vyrams ir moterims prieinamiausiomis kainomis.

Užsakoma per paštą.
AMBER GUILD LTD.

80-19 31st Avenue
Jackson Heights, N. Y.
Tel. HA 9-5855

Pasiekama: auto iki 31 Ave. Northern Blvd. IND subway iki Roosevelt Av. IRT iki 74 St. Port Bus iki 31 Avenue.

VIENYBĖS deimantinio jubiliejaus Minėjimas - koncertas ir banketas įvyksta 1961 m. balandžio 16 d.

Juliejinis Koncertas bus
**BROOKLYN ACADEMY
OF MUSIC**
3 val. p. p.

Jubiliejinis banketas bus
HOTEL GRANADA
Ashland Pl. ir Lafayette Ave.
7 val. vak.

Mirė Lietuvos draugas Suomijoje

DR. RAGNAR OLLER (penktas iš kairės) su Lietuvos laikraštlininkais, 1927 m. besilankančiais Helsinkyje. Nuotraukoje: K. Obolėnas, K. Bielinis, Pr. Dallidė, Vyt. Steponaitis, dr. R. Oller, P. Ruseckas, E. Turauskas, M. Bagdonas, V. Vaitiekūnas. Pastebėtina, kad velionis iki pat savo gyvenimo pabaigos palaikė ryšius su lietuvių veikėjais Amerikoje. Pavyzdžiui, Kipras Bielinis, apie kurį dr. R. Oller parašė ilgą straipsnį SUOMEN SOSIALIDEMOKRAATTI, tik praėjus pirmadienį gavo iš velionio laišką, matyt, išsiųstą prieš pat mirtį. Šis įvykis K. Bielinį nemažai sujaudino.

Kaip jau praeitame Vieniybės buvo pranešta, 1960 m. gruodžio 24 d. Helsinkyje mirė dr. Ragnar Oller, buvęs Lietuvos garbės generalinis konsulas Suomijoje. Velionis buvo gimęs 1893 m. rugpjūčio 6 d. Lahti. Mokėsi Petrapily, Viipuri ir Helsinkyje. Be to, studijavo Grenoblio universitete, kur gavo filosofijos daktaro laipsnį. Vėliau Oller išmoko lietuvių kalbos, kuria jis laisvai kalbėjo ir rašė. 1922 m. buvo pakviestas dirbti Lietuvos atstovybėje Helsinkyje. Vėliau buvo garbės generalinis Lietuvos konsulas Suomijai.

Velionis palaikė glaudžius santykius su Lietuva, o 1925 m. suorganizavo pirmąją suomių laikraštinių ekskursiją į Lie-

tuva. Pirmasis suomių - lietuvių susitarinimo draugijos pirmininkas. Išvertęs Billūno, Krėvės, Vienuolio, Savickio, Civirkos ir Orintaitės novelių, kurias išleido atskira knyga. Už nuopelnus Lietuvai, buvo apdovanotas Gedimino ir Vytauto ordino ženklais,

taip pat Šiaulių žvaigžde. Paskutiniu laiku velionis buvo Pakistano garbės konsulu Helsinkyje, bet su lietuvišiais ryšiais nenutrūkė. Buvo Vieniybės skaitytojas ir jos bendradarbis. Ollerio asmenyje Lietuva neteko tikrai nuoširdaus draugo.

MIRĖ JUOZAS VIRBICKAS

Pittsburgh, Pa. - Praeitą šeštadienį čia mirė Juozas Virbickas, ilgametis Vieniybės skaitytojas ir korespondentas. Velionis buvo pažangus veikėjas tiek vietos, tiek nacionalinėse organizacijose. Buvo Amerikos Lietuvių Tarybos Pittsburgho skyriaus, SLA kuopos ir Lietuvių Tautinių

Kapitulių valdybų pirmininkas. Paskutinių metų velionis skundėsi pašlijusia savo sveikata. Buvo našlys. Prieš keliolika metų mirė jo dukterė, taip pat buvusi veikli visuomenės veikėja. Virbickas palaidotas tautinėse kapinėse, kurias jis, gyvas būdamas, pavyzdinai tvarkė.

Lietuviai biznieriiai

Arlington RESTAURANT

COCKTAIL LOUNGE, DINING, DANCING, CATERING HALL FOR ALL OCCASIONS

385 ARLINGTON AVENUE at HALE AVENUE Under BMT Jamaica Line - Norwood Avenue Station Phone: TAYlor 7-9842 ONA ir JONAS VALAIČIAI

FESTIVAL RESTAURANT & BAR

Pietūs ir vakarienė Jaukus baras Salė susirinkimams vestuvėms ir pobūvims Gali tilpti 200 žmonių LIETUVIŠKIEMS suėjimams nemokamai VACYS STEPONIS Savininkas

40 EAST 26th ST. NEW YORK CITY MU 3-2928

WHITE HORSE

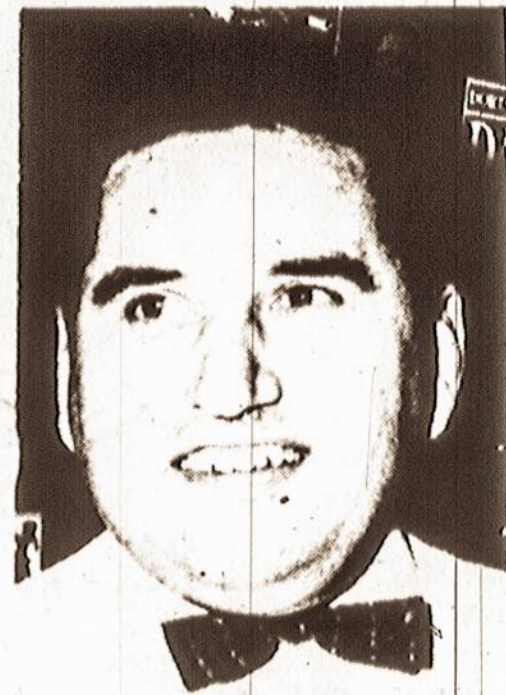
Tavern

BARAS IR RESTORANAS

Duodami polaidotuviniai pietūs.

PRANAS BRUČAS, Savininkas

86-16 JAMAICA AVE Woodhaven, N.Y. Tel. Virginia 6-9519

REPUBLIC Wine & Liquor Store

MARIJONA IR JURGIS JOKUBAICIAI

322 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y. Tel. EVERgreen 7-2089

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI

Įvairiausias rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai. Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y. Telefonas: Virginia 3-3544

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADŽIŪNAS, Savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona. Pyragai vedybiniams ir kitokiems pokyliams.

36-40 STAGG STREET, BROOKLYN 6, N. Y. Telefonas: STagg 2-5938

LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ KLUBAS

280 Union Avenue Brooklyn 11, N. Y.

BARAS IR RESTORANAS. Salės koncertams, šokiams ir kitokioms pramogoms.

Susirinkimai - nemokamai. Spaudos kioskas

KOSTAS VAITAITIS, Reikalų Vedėjas

Telefonas: EVERgreen 4-9672

Winter Garden Tavern Inc.

1883 MADISON STREET BROOKLYN 27, N. Y. (Ridgewood)

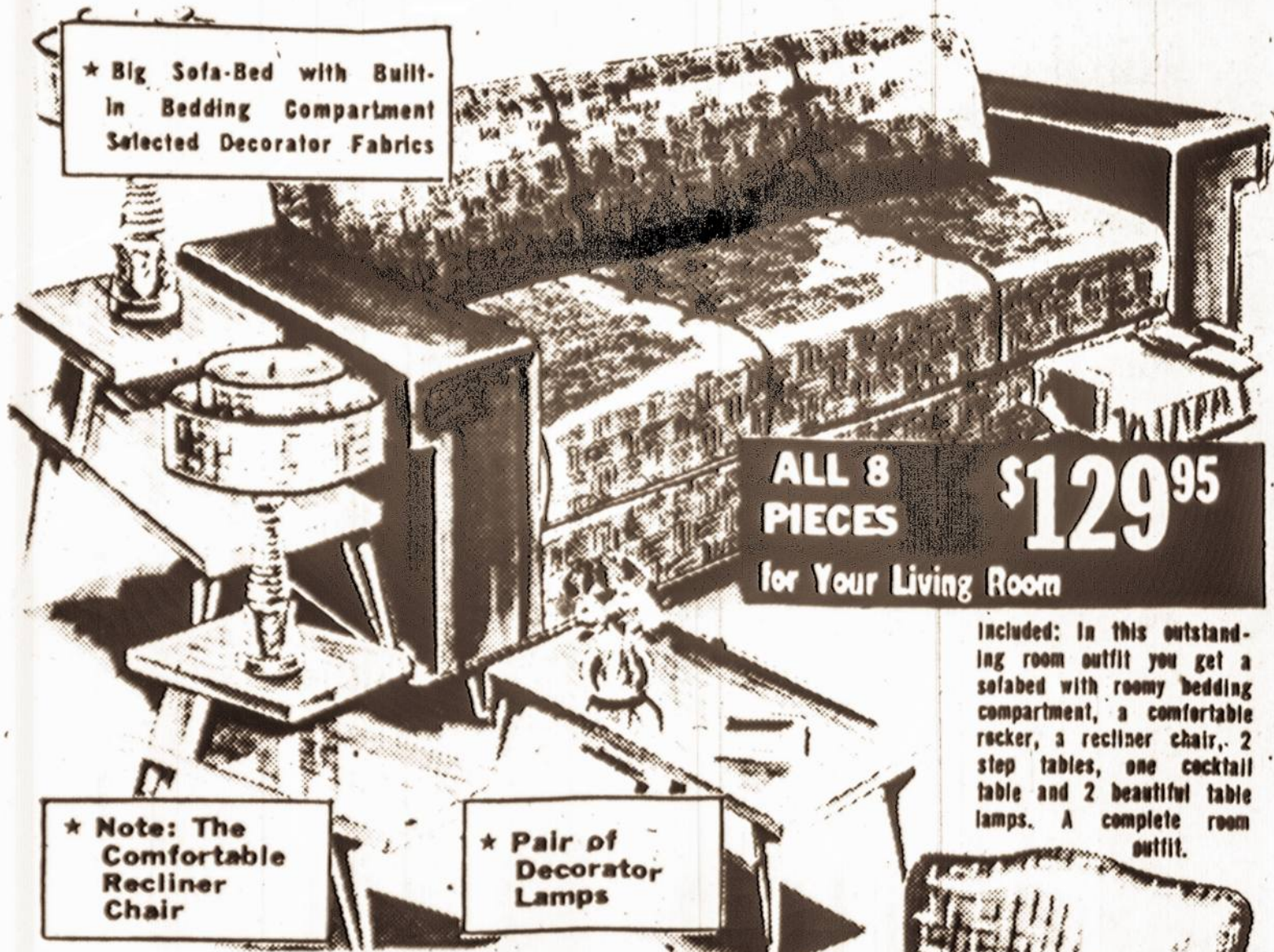
Telefonas: EVERgreen 2-6440

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

VYTAUTAS BELECKAS Savininkas

POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

SENSATIONAL DISCOUNT SALE

★ Big Sofa-Bed with Built-in Bedding Compartment Selected Decorator Fabrics

ALL 8 PIECES \$129.95 for Your Living Room

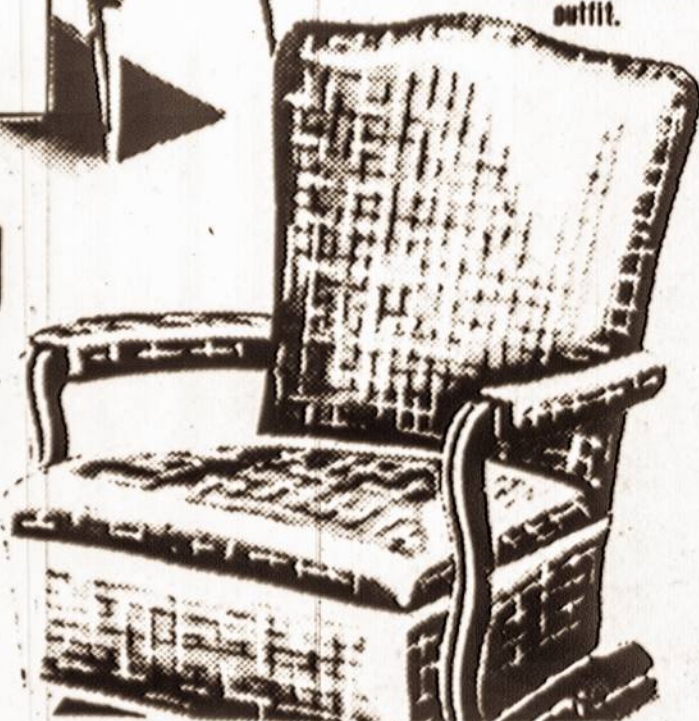
Included: in this outstanding room outfit you get a sofa-bed with roomy bedding compartment, a comfortable rocker, a recliner chair, 2 step tables, one cocktail table and 2 beautiful table lamps. A complete room outfit.

★ Note: The Comfortable Recliner Chair

★ Pair of Decorator Lamps

Cypress Bedding & Mattress Co.

3427 FULTON ST. BROOKLYN, N.Y.

... New Yorko apylinkėse

ROBERT F. NARK

Apdraudęs **AUTO Specialistas**
Any car - Any age driver
ALL FORMS OF INSURANCE

26 COURT ST. BROOKLYN, N.Y.
Tel. MAin 4-6400 VA 5-0783

Discounts to qualified
APPLICANTS
Mutual Insurance

Insure your tomorrow today!

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias
pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA
Savininkas

80-15 JAMAICA AVENUE
WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 9-3112

BANGA TELEVISION

VYTAUTAS ZELENIS, Savininkas

3423 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-0349

PARDUODAMA: televizija, radijas, Hi-Fi
stereo, fonografai, dulkių siurbiai, oro vėsin-
tuvai. Didelės nuolaidos Admiral ir Motorola
aparatus. 40% nuolaidos Blaupunkt vokiš-
kiems Hi-Fi.

TAISOMA: televizija, stereo Hi-Fi bei radi-
jas, Darbo valandos kasdien iki 7 v. v.
Penktadieniais iki 9 v. v.

GERIAUSIAS INSURANCE ir REAL ESTATE PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.
Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Park Hill Realty

Apdrauda, nekilnojamas turtas, federaliniai, valstybės
ir miesto taksai. Notary Public.

84-17 JAMAICA AVE., WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-1477

Albert F. Peters (Petrauskas)

LISAUSKŲ MAISTO KRAUTUVĖ

Lietuviški sūriai, juoda duona, aukštos rūšies rūkyti
kumpiai, dešros ir skilandžiai pigiomis kainomis
Prekės siunčiame ir per paštą

MARTHA & PETER LISAUSKAS
64-09 56th ROAD MASPETH 78, N. Y.
Telephone: TWining 4-8087

BARAS IR RESTORANAS

Julius Daugmaudis, Sav.

Stiklinis baras, vėna
gražiausių užėigu

273 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9533

THREE JOE'S SERVICE STATION, INC.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Trys Juozai - visi trys lietuviai - rūpestingai, sąžiningai ir pigiau patarnaus
jei tik jūsų automobiliui reikalingas bet koks
didelis ar mažas patatsymas.

86th Ave. kampas Jamaica Ave.

Telefonas: Virginia 6-9683

NAUJA LIETUVIŲ SKAUTŲ VADOVYBĖ

Siuo metu vyksta Lietuvių Skautų Sąjungos (LSS) vadovų ko-
respondencinė sueiga. Pagrindi-
nis sueigos tikslas jau atsiektas
- išrinkta nauja LSS vadovybė,
kuri nustatys lietuviškai skautijai
veiklos gaires ateinantiems
trims metams.

Aukščiausias LSS valdomasis
organas yra LSS Taryba, kurios
visi nauji išrinkti nariai, su tri-
mis išimtimis gyvena Chicagoj:
J. Aglinskienė, A. Augustinas,
J. Bobinienė, A. Dundzila, A.
Jagutienė, B. Klorė, L. Knopf-
milleris, V. Kučiauskas, G. Mu-
steikytė, K. Palčiauskas, T. Re-
meikis, S. Stasiškienė, R. Ton-
kūnaitė, kun. J. Vaišnys, S. J.,
T. Žukienė. Taip pat išrinkti
dr. A. Avižienis iš Pasadena,
Cal., V. Kamantas iš Clevelan-
do ir A. Saulaitis, jr. iš Oakville,
Conn.

Pažymėtina, kad Tarybos dalį
sudaro amžiumi jauni vadovai,
kas teikia vilties, kad į lietu-
viškos skautijos judėjimą bus
inešta naujos dvasios, atitinkan-
čios šių laikų jaunimo reikala-
vimus.

Į kitus LSS organus išrinkti
sekantys vadovai: Garbės Teis-
mas - E. Korzonas, V. Sta-
siškis ir S. Gudauskienė; Kōn-

trolės Komisija - E. Zabarskas,
R. Mieželis ir B. Lesevičiūtė.

Į pagrindinius vadovaujamus
postus Brolijos - Seserijos va-
dovybėse išrinkti sekantys: Bro-
lijos Vyriausias Skautininkas -
E. Vilkas, jo pavaduotojas - B.
Juodelis, Garbės Gynėjas - V.
Černius, Seserijos Vyr. Skauti-
ninkė - O. Zailskienė, pava-
duotoja - K. Kodaitienė, Garbės
Gynėja - I. Kairytė.

Pagrindiniai tiesioginės skautų
- skaučių veiklos vykdytojai yra
abu Vyriausi Skautininkai, todėl
nuo jų ir priklausys lietuviškos
skautijos klestėjimas ar smuki-
mas per sekančius 3 metus. Ka-
dangi abu VS kaip ir dauguma
kitų pareigūnų gyvena Chicagoje,
ir kadangi Chicagoje yra apie
400 skautų - skaučių, tai neabejo-
tina, kad viso skautiško judėjimo
centras per sekančius metus bus
Chicagoje, o ne rytiniame pa-
kraštyje, kaip buvo iki šiolei.

Siuo metu sueigoje dalyvaujan-
tiems vadovams yra pasiūlyta,
kad Akademiniis Skautų Sąjūdis,
išaugęs narių atžvilgiu ir gausus
intelektualinėm pajėgom, būtų
patvirtintas kaip trečioji LSS ša-
ka. Jei šis pasiūlymas bus priim-
tas, tuomet lietuviškąją skautiją

(Nukelta į 12 psl.)

RAINBOW CORNER BAR & LOUNGE

ALFRED A. CILCIUS
Savininkas

Salė susirinkimams,
vestuvėms, krikštynoms
ir kitokiems pobūvims.

Taip pat duodami
polaidotuviniai pietūs.

106-01 JAMAICA AVENUE
RICHMOND HILL, QUEENS, N. Y.

Tel. Virginia 6-9506

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

- Philadelphijoje -

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

- Brooklyne -

JUOZAS GARŠVA

235 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STAgg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVIČIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. STAgg 2-4409

VISI ŠIE LIETUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUGOJIA
AUTOMOBILIUS IVAIRIAMS REIKALAVIMAMS

VIENYBĖ

Jonas Budrys, Lietuvos generalinis konsulas, kalbės Klaipėdos krašto atvadavimo minėjime, sekmadienį, sausio 15, 197 Maujer St., Brooklyne. Pagrindinę kalbą pasakys J. Audėnas, Lietuvos Laisvės Komiteto narys.

Adv. S. Briedis, praeitu metų pabaigoje susižeidęs koją, galutinai pasveiko ir eina savo pareigas.

Kaziūnė Savencikienė, 45 metų amžiaus brooklynietė, mirė nuo širdies smūgio. Vėlionės šeima buvo likusi Lietuvoje.

Vyt. Paulauskas, Brooklyno Lietuvių Piliiečių Klubo tarnautojas, šiomis dienomis su žmona buvo surengę trečiosios dukters krikštynų pokylį.

V. K. Banelis, Vienybės skaitytojas ir bendradarbis, žinomas veikėjas New Yorke, išrinktas International Estate Planers, Inc. viceprezidentu. Apie tai praneša pati institucija iš Montclair, N. J.

Algis Rimas, Ligija Babarskaitė ir Algis Šetikas sudaro naują Studentų Skautų Sąjungos New Yorko skyriaus valdybą.

Zita Sukauskaitė, 17 m. amžiaus, praeitą trečiadienį atrkrido iš Lietuvos pas tėvus, gyvenančius Detroite. New Yorko aerodrome ją pasitiko Sirusų šeima ir teta iš Elizabetho. Zita su Danute Sirusaitė Lietuvoje buvo artimos draugės.

F. Morkus su žmona Emilija Naujų Metų proga užprenumeravo Vienybę S. Baltrukėnui, gyvenančiam Akron, Ohio.

Jokūbas J. Stukas, Lietuvos Atsiminimų radijo valandos direktorius, pakviestas į City College New Yorke dėstyti tarptautinės prekybos mokslą.

J. Baltus, Elena Venienė, K. Krivickas, F. Morkus ir P. Narvydas sudaro naująjį SLA 242 kuopos valdybą. Savo susirinkime kuopa paaukojo po 5 dol. Balfui ir Vasario 16 gimnazijai.

Vincas Mikolainis, prieš keiliolika metų mirusio dr. Mindaugo Mikolainio sūnus, buvusio Vienybės redaktoriaus Petro Mikolainio anūkas, susižiedavo su Greta Mary Frank iš Scarsdale, N. Y.

Kostas Stokis, ilgametis Vienybės skaitytojas iš Baltimorės, praeitą savaitgalį dalyvavo tarptautinės drabužių braižytojų sąjungos suvažiavime, New Yorke. Stokis buvo vienintelis lietuvis iš 350 dalyvių.

M. Cibas, Operetės choro dirigentas, per Kalėdų šventes susižeidė koją. Zaidai blogai sugijus, Cibas buvo priverstas grįžti į ligoninę operacijai. Muzikas Cibas su žmona gyvena Great Neck, L. I.

J. Krunklys, Vienybės agentas, švenčių proga užrašė laikraštį Jadvygai Kolienei Chicagoje. Be to, užsiprenumeravo Vienybę Pr. Kudulis iš Elizabeth, N. J.

A. Ragelis praneša savo naują adresą: 17 Barnstable Rd., East Rockaway, L. I. Telefonas: Lynbrook 3-7231. Vienybietis Ragelis dabar gyvena su dukteria ir žentu.

Operetės choras po švenčių vėl pradėjo reguliarias praktikas, kurios vyksta kiekvieną penktadienį 8 vak. Brooklyno Piliiečių Klubo salėje. Choro dirigentas muz. Mykolas Cibas susižeidė, tad kurį laiką jis gydysis namie, o gal teks ir ligoninėj pabūvoti. Jo Vietoje chorui vadovauja muz. Vytautas Strolia. Choristai linki muz. Cibui greitai pasveikti.

Janet Savage, ilgametė Antano Matulio siuivyklos sekretorė, rasta negyva savo namuose, Maspeth. Mirė nuo širdies atakos. Pats Matulis, neseniai sužeistas dirbtuvėje (taisant pečių) taip pat dar nėra visai pasveikęs.

Ch. Mitchell, prieš Kalėdas sužeistas automobilio nelaimėje, kurioje tragiškai žuvo St. Volskis, jau grįžo iš ligoninės ir dirba krautuvėje.

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

Praeitą šeštadienį Maspetho Lietuvių Piliiečių Klubo salėje įvyko klubo ir Jokūbo J. Stuko vadovaujamy Lietuvos Atsiminimų radijo programos koncertas. Nuotraukoje: (prie bilietų) Jokūbas J. Stukas, M. Tamašauskienė, G. Briedienė ir (sėdi) Pranas Venis su žmona Elena. Koncerto programą išpildė Rūtos ansamblis, muzikui Algirdui Kačanauskui vadovaujant. Solo dainavo: O. Zubavičienė, L. Stukas ir J. Peškytė.

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

PETRAS LISAUSKAS, žinomas biznierių ir veikėjas Maspeth, su žmona Martha ir dukrele Karen Ann, kaip jau buvo pranešta, Petras Lisauskas yra išrinktas Maspetho Lietuvių Piliiečių Klubo pirmininku, ir šį penktadienį klube įvyksta naujos valdybos įvesdinimas. Maspetho Lietuvių Piliiečių Klubas, kuris neseniai minėjo savo auksinę sukaktį, prieš keleta metų įsigijo gražius namus (69-61 Grand Ave.), įrengė nemažą salę pramogoms ir dabar ruošiasi sumoderninti baro salę. Pažymėtina, kad šis klubas yra valdomas ir tvarkomas išimtinai senųjų ir čia gimusių lietuvių ir, priešingai kitiems mūsų klubams, nesiskundžia savo bėdomis. Ypač daug yra pasidarbavęs klubui naujai išrinktas pirmininkas Petras Lisauskas, kuris oficialiai savo kadenciją pradeda šį penktadienį. Be visuomeninio veikimo, Petras Lisauskas taip pat yra sėkmingas biznyje, turi didelę maisto krautuvę (prieš lietuvių bažnyčią Maspeth) kur gaunami visi lietuviški gamybos produktai: sūriai, duona, dešros, skilandžiai ir t. t.

LITERATŪROS PREMĖJOS

Jaunimo Literatūros Konkurso Jury Komisija, susidedanti iš dr. H. Lukaševičiaus, pirmininkas, Nelės Mazalaitės, L. Žitkevičiaus, S. Zobarsko ir Romo Keziū, paskyrė dvi premijas po 150 dol. už geriausią konkursui pristatytą novelę "PRIZME" ir poezijos kūrinių "NETARTI ŽODŽIAI". Atidarius vokus paaiškėjo, kad novelės autorė yra Liūda Germanienė, o poezijos - Dalia Kolbaitė. Abi laureatės yra iš Chicagos, kur sausio 8 d. įvyko išskilingas premijų itelkimo vakaras. Konkurse dalyvavo daug jaunų autorių, kurių amžiaus vidurkis tarp 18 - 20 metų. Konkurso organizavo Akademiniis Skautų Sąjūdis.

NAUJAS OKTETAS

New Yorke susiorganizavo naujas vyrų balsų oktetas. Šiuo metu sparčiai ruošiamasi pavasariniam koncertui, kuris įvyks gegužės mėn.

Rožė Kundrotienė prašo prašo pranešti, kad šį šeštadienį sausio 14, 9 val. ryte, Angelių Karalienės parapijos bažnyčioje atnašaujamos mišios jos vyro Juozo Kundroto 7 metų mirties sukačiai paminėti.

NAUJAS KOLEKTYVAS RENGIA PASKAITĄ

Sausio 22, sekmadienį, 6 v. vak. Baltijos Laisvės Namuose, 131 E. 70th St., New Yorke, J. Mačiūnas skaitys paskaitą apie dabartinį muzikos stilių ir senovės muzikos instrumentus. Vyt. Strolia demonstruos instrumentus ir plokštelių muziką. Paskaitą rengia naujai organizuojamo žurnalo kolektyvas. Įėjimas 2 dol. Studentams - \$1.50. Po paskaitos vaišės.

Išnuorojama gerai įrengta mėsos krautuvė Woodhavene. Šaldytuvai, prekės sudėti keisai, dešros gaminti virtuvė, leidimas rūkyklai - Jamaica Ave. Nuomos kaina žema. Kreiptis: Park Hill Realty, 84-17 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. Tel. Virginia 3-1477.

Parduodamas geras dviejų šeimų namas, atskirai statytas, su garažu, butai po šešis kambarius Flatbush sekcijoje. Geros pajamos. Kaina \$22,999. Kreiptis: Real Estate, 1517 Nostrand Ave., Brooklyn, N.Y. Telefonai: BU 2-8141 arba BU 7-6166.

Nauja lietuvių skautų vadovybė

(Atkelta iš 11 psl.)

pirmą kartą po 43 metų sudarys ne dvi, bet trys šakos - Seserija, Brolija ir Akademiniis Sąjūdis.

Korespondencinėje sueigoje dalyvauja 170 vadovų iš JAV, Kanados, Vokietijos ir Australijos. Antrajame sueigos biuletenyje išspausdinti buvusių Vyriausių Skautininkų A. Matonio ir L. Čepienės atskaitiniai pranešimai, iš kurių galima susidaryti vaizdą apie lietuviškosios skautijos stovį. Brolijos veikla buvo vystoma per specialius reikalams sudarytus skyrius, kurie talkininkavo Vyriausiam skautininkui. Pažymėtini šie: Užsienio skyrius (vad. A. Banevičius, A. Matonis), ūkio sk. (A. Kizlaitis), tautinio lavinimo sk. (A. Saulaitis, jr.), vadovų lavinimo sk. (R. Šilbajoris, A. Trelnys) Spaudos sk. (Č. Senkevičius) ir kt. Pagal amžių ir patyrimą suskirstyta Brolija tvarkė šie vadovai: vilkiukas - J. Benešius, J. Stašaitis, skautus - A. Saulaitis, nas, V. Mantautas, oro skautus - V. Tamulaitis, jūrų skautus - L. Knopfmilleris, skautininkus - V. Šarūnas, A. Venclauskas, akademikus - J. Liubinskas, jr.

Religiniams reikalams vadovai; katalikams - kun. J. Pakalniškis; evangelikams - kun. dr. M. Kavalis.

Brolijai šiuo metu priklauso 1627 skautai ir vadovai. Pažymėtina, kad 1957 m. buvo registruota 1725, taigi - per tris metus "nubyrėjo" 100 narių. Didžiausias nubyrėjimas yra jauniausių narių - vilkiukų - šakoje.

Vyriausias Skautininkas savo rekomendacijose pažymi, kad vienas iš svarbiausių darbų ateinančiai vadijai yra siekti lietuvių skautų pripažinimo tautiniais pagrindais Tarptautiniame Skautų Biure.

Seserijos Vyriausia Skautininkė savo trumpame raporte pažymi, kad jos kadencijos metu buvo siekiama šių tikslų: stiprinti veiklą vienetuose, ruošti vadoves, kelti stovyklavimo lygį, siekti pripažinimo Tarptautiniame Skautų Biure. Remiantis jau kiek senokais statistiniais duomenimis, Seserijai priklauso 1192 narės. Taigi, visą organizuotą lietuvišką skautiją laisvame pasaulyje šiuo metu sudaro apie 3,000 narių.

R. KEZYS